

Avans Hogeschool

**B Accountancy voltijd en duaal, Breda
+ Bijzonder kenmerk Duurzaam Hoger Onderwijs**

Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK

Samenvatting

In november 2025 is de bestaande bacheloropleiding Accountancy van Avans Hogeschool in Breda bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het betreft een vierjarige opleiding met een voltijd- en een duale variant in Breda. Het panel beoordeelt de kwaliteit van de opleiding in zijn geheel als **positief**: aan alle vier standaarden wordt **voldaan**.

De opleiding is met een vernieuwd programma gestart vanaf leerjaar 1 in 2024-2025, vanuit hogeschoolbrede ambities met modules die een herkenbaar en samenhangend geheel vormen, met meer keuzevrijheid, en die in co-creatie met het werkveld ontwikkeld en verzorgd worden. De opleiding biedt inmiddels een aparte leerlijn voor duurzaamheid aan. Met deze vernieuwingen wil de opleiding een aantrekkelijk aanbod bieden aan de komende studentgeneraties, noodzakelijk vanwege de stevige terugloop in studentaantallen van de afgelopen jaren. Deze variant is met de start van de vernieuwing gestopt. De Academie voor Management en Finance (AMF), waar de opleiding deel van uitmaakt, werkt vanuit de visie dat 'people in the lead' zijn, waarbij studenten en medewerkers vanuit eigen regie en verantwoordelijkheid keuzes maken en eigenaarschap nemen over hun leer- en werkproces. Het panel heeft gesproken met een toegewijd en zelforganiserend docententeam, dat in goed overleg werkt aan de vernieuwingen en optimalisaties.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard, voor beide varianten. De beroepsprestaties en leeruitkomsten sluiten aan bij recente landelijke ontwikkelingen binnen de accountancyopleidingen en zijn in lijn met de CEA-eindtermen (Commissie Eindtermen Accountantsopleiding) en het landelijke opleidingsprofiel. De opleiding heeft competentiegerichte leerresultaten, waar de opleiding eigen kernwaarden 'duurzaam, samen en integer' aan heeft toegevoegd. Afgestudeerden kunnen aan de slag op het niveau van beginnend beroepsbeoefenaar op NLQF6 niveau in zowel de accountancy als breder binnen het financieel-economische en -administratieve beroepenveld. De voltijdvariant is bedoeld voor studenten die in leerjaar 1 en 2 willen leren binnen de muren van Avans; de duale variant richt zich op studenten die vanaf leerjaar 2 vooral in de praktijk willen leren. De opleiding staat in contact met veel accountantskantoren in Breda en omgeving. De werkveldvertegenwoordigers in de eigen Raad van Advies voorzien de opleiding van adviezen over externe ontwikkelingen en over de inhoud van het curriculum. Zij zien dat de opleiding goed acteert op hun adviezen. Het panel constateert dat de aansluiting van de opleiding bij het werkveld bijzonder goed en intensief is.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard, voor beide varianten. De opzet van het curriculum is passend bij de beoogde leerresultaten voor de beide varianten. De centrale onderdelen van het beroep van accountant zijn in co-creatie met het werkveld tot stand gekomen. De onderzoeksvaardigheden zijn stevig verankerd in de opleiding via passende praktijkopdrachten vanuit het werkveld en een betrokken lectoraat. In het didactische model heeft de opleiding de competenties uitgewerkt met een toenemende complexiteit van de leerstof en verwachte zelfstandigheid van de studenten. Formatief handelen en activerende werkvormen staan voorop bij het didactisch handelen van de docenten. Verder constateert het panel dat het instroomproces, de begeleiding en de informatievoorziening voor studenten adequaat zijn. Het

panel heeft gesproken met een deskundig en goed gemotiveerd zelforganiserend team. Zij helpen elkaar bij piekbelasting en zorgen samen voor noodzakelijke professionalisering.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard, voor beide varianten. De opleiding heeft haar toetsbeleid afgeleid van het academiebrede beleid, waarbij met name de beroepscontext en de leer- en certificerende functies van toetsing centraal staan. De toetsbekwaamheid van het team is op orde. Het toetsprogramma is helder uitgewerkt en criteria als validiteit, betrouwbaarheid en transparantie staan hoog in het vaandel. Uit het panelgesprek bleek dat de studenten tevreden zijn over de toetsing. Het panel herkent constructive alignment in de toetsproducten die zij nader heeft bestudeerd. De eindcompetenties van de opleiding komen zichtbaar terug in de rubrics van de afstudeerdossiers, die volgens het panel ook duidelijk zijn ingevuld: goed navolgbaar en met heldere feedback voor alle individuele studenten. Het panel beveelt de opleiding wel aan om voortaan bij alle toetsen en eindgesprekken die gelden voor het eindniveau zichtbaar te maken welke twee examinatoren het betreffende eindwerk hebben beoordeeld. Verder ziet het panel dat de examencommissie van de opleiding haar wettelijke taken goed uitvoert en in control is, ook over het gerealiseerde eindniveau.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard, voor beide varianten. Door voltooiing van het afstudeerprogramma tonen de studenten aan dat zij kunnen functioneren op het eindniveau van de opleiding. Tijdens hun gehele afstudeerfase worden de studenten begeleid en beoordeeld door ervaren en deskundige docenten. Het panel heeft waardering voor het afstudeerprogramma maar vindt het wel omvangrijk en adviseert de opleiding om dit bij de herontwikkeling te gaan reduceren tot minder te toetsen eenheden. Het panel heeft vijftien eindwerken uit de afgelopen twee jaar bestudeerd, waarvan haar eigen beoordelingen grotendeels overeenkomen met die van de examinatoren. Het panel ziet dat de opleiding zodoende de beoogde leerresultaten realiseert op NLQF-niveau 6. Verder blijkt dat de afgestudeerden hun weg naar de arbeidsmarkt goed vinden. Uit het panelgesprek met het werkveld en met een aantal alumni bleek dat beide groepen zelf hebben ervaren dat de afgestudeerden goed zijn voorbereid op het functioneren in de beroepspraktijk. Het panel adviseert de opleiding wel om de contacten met haar alumni te intensiveren.

Bijzonder kenmerk: Duurzaam hoger onderwijs.

Het panel oordeelt **positief** over het toekennen van het Bijzonder kenmerk Duurzaam hoger onderwijs (BK DHO). De opleiding voldoet aan de criteria: Onderscheidend karakter, Concretisering en Relevantie. Duurzaamheid betekent voor de opleiding dat zij haar studenten optimaal wil voorbereiden op het veranderende beroep van accountant. Bij de beoogde leerresultaten en de uitwerking ervan staan het ontwikkelen van vaardigheden op het gebied van duurzaam, ethisch en integer handelen centraal, naast kennis over de relevantie van meervoudige waardecreatie voor hun toekomstige beroep. Het ontwikkelen van zelfbewustzijn over eigen waarden en normen (het eigen morele kompas) en het hebben van respect voor de waarden en normen van anderen maken hiervan onderdeel uit. Het begrip duurzaamheid is voor de opleiding van wezenlijk belang, ook vanuit de beroepsgroep, en heeft een onderscheidend karakter binnen het palet aan andere accountancy-opleidingen. Het panel is van oordeel dat de opleiding dit alles goed beargumenteert bij alle vier standaarden van het BK DHO.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Schets van de opleiding/ Karakteristiek	9
Basisgegevens opleiding	9
Terugblik vorige visitatie	10
Beoordeling NVAO-standaarden	11
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	12
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	16
Standaard 3 Toetsing	23
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	28
Bijzonder kenmerk Duurzaam hoger onderwijs	32
Criterium 1 Onderscheidend karakter	32
Criterium 2 Concretisering	34
Criterium 3 Relevantie	37
Eindoordeel over de opleiding	39
Aanbevelingen	41
Bijlagen	42
1. Bezoekprogramma	43
2. Bestudeerde documenten	44

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande Bacheloropleiding Accountancy van Avans Hogeschool in Breda. Het betreft een vierjarige voltijd- en duale opleiding in Breda. Het panel beoordeelt de kwaliteit van de opleiding in zijn geheel als **positief**: aan alle vier standaarden wordt **voldaan**.

Korte schets van de opleiding

Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Avans Hogeschool en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd. Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel en bevat één aanbeveling voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, de Uitvoeringsregels accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland 2024* van de NVAO en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2024 Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 6 november 2025. Het visitatiepanel bestond uit:

Naam	Rol	Korte functieomschrijving
De heer R.J.A. (Ronald) Smitjes, RA	Voorzitter, domein-deskundige	Docent Accountancy bij Fontys Hogeschool, bij Nyenrode Business Universiteit en zelfstandig accountant/adviseur
De heer drs D. (Dirk) van der Bij, RA	Domeindeskundige	Docent bij NHL Stenden Hogeschool, Leeuwarden en accountant bij Miedema Accountants, Sneek
Mevrouw dr. W. (Linda) Rutkens-Oudman, RA	Domeindeskundige	Docent-onderzoeker bij de Hanzehogeschool Groningen
De heer D.H.L. (Donny) Mulhuijzen	Student-lid	Student aan de opleiding Accountancy, Hogeschool Utrecht

De heer drs P.N. (Paul) Ganzeboom, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

De opleiding Accountancy is ingedeeld in de visitatiegroep HBO Accountancy groep 3. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde auditor vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze vijftien dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in studentwaardering en opleidingsvarianten, zoals opgenomen in bijlage 2.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Twee weken voorafgaand aan het visitatiebezoek heeft het vooroverleg en materiaalbestudering op de locatie van de opleiding plaatsgevonden en heeft het panel kennis gemaakt met de opleiding, de zogenaamde agenderende audit. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezookdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen buiten de bezookdag om (inloopsprekuren). Hier is geen gebruik van gemaakt.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennis genomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 6 november 2025

Panelvoorzitter

Auditor

R.J.A. Smitjes RA

drs. P.N. Ganzeboom

Schets van de opleiding/ Karakteristiek

De opleiding Accountancy van Avans Hogeschool in Breda is een vierjarige bacheloropleiding met een voltijd- en een duale variant. Zij maakt deel uit van de Academie voor Management en Finance (AMF) in Breda. Er studeren op dit moment 329 studenten bij deze opleiding, 230 in de voltijd- en 99 in de duale variant. De instroomcijfers over de periode 2022-2024 tonen een stabiel beeld, maar bezien over een langere periode is sprake van een daling in het totaal aantal studenten. Zo studeerden er bij de start van het collegejaar 2019-2020 nog 410 studenten aan de opleiding. De duale variant wordt nu alleen nog aangeboden in de leerjaren 3 en 4 omdat de opleiding inmiddels met de instroom voor deze variant in de eerste twee leerjaren is gestopt. Met de onderwijsvernieuwingen bleek dat de verschillen tussen de nieuwe voltijd- en de oorspronkelijke duale variant te klein waren geworden om beide varianten in de lucht te houden. De studenttevredenheid is van beide varianten is overigens goed: de scores van de Nationale Studenten Enquête (2025) voor de opleiding liggen in lijn met of boven landelijke gemiddelden, met name op de onderwerpen sfeer en aansluiting bij de beroepspraktijk.

Bij de hogeschool, bij de academie en bij de opleiding nemen duurzaamheid en de SDGs (Sustainable Development Goals) een bijzondere plaats in. Daarom heeft de academie in 2024 een SDG-community opgericht, bestaande uit een regisseur en een aantal zogeheten sterrolhouders die onderling de thema's Sustainability, Diversity Equity & Inclusion en Global Engagement verdelen. Het is de doelstelling van de community om duurzaamheid en de andere genoemde speerpunten in samenhang in het nieuwe curriculum te verankeren. Daarnaast ondersteunt de community onderwijsteams en curriculumcommissies, onderhoudt zij contacten met strategische partners en signaleert zij nieuwe ontwikkelingen. Vanuit de opleiding Accountancy zijn drie docenten aan deze community verbonden.

Basisgegevens opleiding

Instelling	
Naam in RIO	Avans Hogeschool
Adres	Postbus 1097, 5004 BB Tilburg
Website	www.avans.nl
BRIN-nummer	07GR
Status	Bekostigd
ITK	Positief

Opleiding	
Eerste naam in RIO	B Accountancy
Locatie	Breda
ISAT-code	34406
RIO-onderdeel	Sector Economie
Oriëntatie en Niveau	Bachelor
Voertaal	Nederlands
Alle opleidingstrajecten, afstudeerrichtingen, specialisaties	n.v.t.
Joint Programme	n.v.t.

Verleende graad en toevoeging van de graad	BSc
Studielast in EC	240
Variant(en)	Voltijd en duaal
Huidige accreditatie geldig tot en met	1 mei 2026
Datum locatiebezoek beoordelingspanel	6 november 2025
Bijzonder kenmerk	BK DHO

Terugblik vorige visitatie

Dit waren de aanbevelingen die het vorige visitatiepanel aan de opleiding in 2020 heeft gegeven voor beide varianten en de manier waarop de opleiding daar gevolg aan heeft gegeven, ook voor beide varianten:

Standaard 3, in het nieuwe afstuderen aandacht besteden aan het niveau van onderzoeksvaardigheden: *besteed in het nieuwe afstuderen ook aandacht aan het niveau van onderzoeksvaardigheid (onderzoeksmethodes, validiteit en betrouwbaarheid).*

Ter voorbereiding op het afstuderen heeft de opleiding onderzoeksvaardigheden verder verankerd in het curriculum. Onderzoekend vermogen vormt een belangrijk onderdeel van de Jaarverslag-gerelateerde cliëntopdracht in het nieuwe afstuderen. Studenten moeten methodisch werken volgens een onderzoekscyclus en verschillende onderzoeksmethoden inzetten. Deze aspecten komen terug in de beoordelingscriteria.

Standaard 3, derde beoordelaar inschakelen bij beoordeling van eindwerken:

Schakel bij de beoordeling van eindwerken een derde beoordelaar in wanneer de eerste en tweede beoordelaar meer dan 1 punt van elkaar verschillen in het oordeel, wanneer het cijfer tussen een 5,5 en een 6,5 of hoger dan een 9 is. Hierdoor worden de oordelen explicieter.

Deze aanbeveling heeft betrekking op de Jaarverslag-gerelateerde cliëntopdracht. De beoordelingen van de eerste en tweede beoordelaar worden geregistreerd in een vaststellingsdocument en waar nodig toegelicht. Bij verschillen in de beoordeling schakelt de opleiding een derde beoordelaar in. Dit gebeurt indien (1) één beoordelaar een voldoende beoordeling geeft en de andere beoordelaar een onvoldoende, (2) de cijfers van de twee beoordelaars 1,5 punt of meer afwijken van elkaar en (3) het cijfer 9 of hoger is.

Het panel is van mening dat de opleiding de aanbevelingen vanuit de vorige visitatie voor de beide varianten goed heeft opgevolgd.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

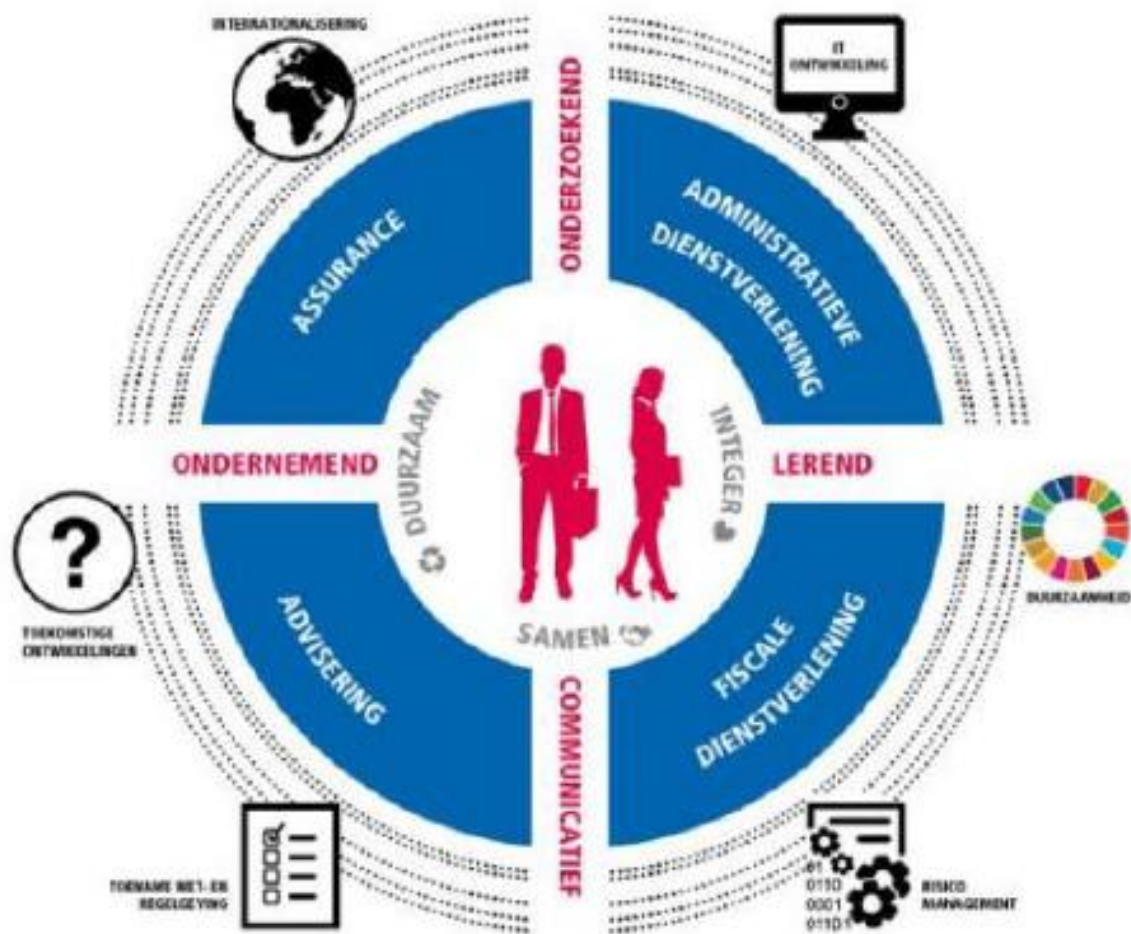
De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard, voor zowel de voltijd- als de duale variant. De opleiding werkt met beroepsprestaties en leeruitkomsten die aansluiten bij recente landelijke ontwikkelingen binnen de accountancyopleidingen. De beoogde leerresultaten voldoen aan de CEA-eindtermen (Commissie Eindtermen Accountantsopleiding) en het Landelijke Beroeps- en Opleidingsprofiel voor de opleiding. Er zijn specifieke beroepscompetenties, de Administratieve en de Fiscale dienstverlening, Assurance en Advisering, waar de opleiding eigen kernwaarden 'duurzaam, samen en integer' aan heeft toegevoegd. Daarnaast zijn er de generieke gedragscompetenties: Onderzoekend, Communicatief, Ondernemend en Lerend. Als de studenten zich deze competenties eigen hebben gemaakt kunnen zij direct aan de gang als beginnend beroepsbeoefenaar op NLQF6 niveau, primair in de accountancy maar ook breder, voor het financieel-economisch beroepenveld en de financieel-administratieve dienstverlening. De voltijdvariant is bedoeld voor studenten die in leerjaar 1 en 2 willen leren binnen de muren van Avans en de duale variant richt zich op studenten die vanaf leerjaar 2 vooral in de praktijk willen leren. De opleiding staat in contact met veel accountantskantoren in Breda en omgeving. De werkveldvertegenwoordigers in de eigen Raad van Advies voorzien de opleiding van adviezen over externe ontwikkelingen en over de inhoud en de vormgeving van het curriculum. Zij zien dat de opleiding goed acteert op hun adviezen. Het panel constateert dat de aansluiting van de opleiding bij het werkveld bijzonder goed en intensief is.

Onderbouwing

Met de introductie van het nieuwe curriculum vanaf collegejaar 2024/2025 heeft de opleiding het hogeschoolbrede strategische beleid *Ambitie 2025* geïmplementeerd. Kenmerkend voor de vernieuwing is het werken met beroepsprestaties en leeruitkomsten. Dit sluit aan bij recente landelijke ontwikkelingen binnen de accountancyopleidingen. De beoogde leerresultaten voldoen aan de CEA-eindtermen (Commissie Eindtermen Accountantsopleiding), wat zichtbaar is gemaakt via een dekkingsmatrix. Voor beide varianten hanteert de accountancyopleiding in Breda het Landelijke Beroeps- en Opleidingsprofiel HBO-Bacheloropleiding Accountancy (LBOP) als uitgangspunt voor haar beoogde leerresultaten (zie figuur 1). In dit landelijke profiel staan vier 'beroepstaken' centraal (blauwe tekst): de administratieve dienstverlening, de fiscale dienstverlening, assurance (controle) en (bedrijfseconomische) advisering. De opleiding heeft een verrijking geboden aan dit landelijke profiel met de kernwaarden duurzaam, samen en integer. Daarnaast zijn de generieke gedragscompetenties ('de gedragskenmerken', de rode tekst) bij de opleiding vertaald naar het thema 'professionele houding'.

Figuur 1: Opleidingsprofiel van de opleiding Accountancy Breda (bron: ZER van de opleiding Accountancy voltijd en dual, Breda, 2025)

Voor de opleiding in Breda zijn de beoogde leerresultaten met aandacht voor het ontwikkelen van onderzoekend en ondernemend vermogen op hbo-niveau dermate belangrijke competenties dat zij ervoor gekozen heeft om deze apart als generieke gedragscompetenties weer te geven (zie figuur 2):

Specifieke beroepscompetenties	Generieke gedragscompetenties
<ul style="list-style-type: none"> Assurance Administratieve dienstverlening Fiscale dienstverlening Advisering 	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoekend Communicatief Ondernemend Lerend

Figuur 2: De acht competenties van de opleiding Accountancy Breda (bron: ZER van de opleiding Accountancy voltijd en dual, Breda, 2025)

Daarnaast onderscheidt de opleiding zich ten opzichte van het landelijke profiel door bij de 'actualiteiten en omgevingsfactoren' (de woorden in het zwart aan de buitenkant van de cirkel)

duurzaamheid in te kleuren met de Sustainable Development Goals. Vandaar dat zij de SDG-cirkel rechts in figuur 1 heeft toegevoegd, naast Risicomanagement, Toename wet- en regelgeving, Toekomstige ontwikkelingen, Internationalisering en IT-ontwikkeling. Zij wil studenten opleiden tot beginnend beroepsbeoefenaren die in staat zijn om in te spelen op de continu veranderende wereld. Vanuit het beroepsbeeld ziet de opleiding hen als “onafhankelijke duurzame financiële professionals die vanuit een onderzoekende, ondernemende, lerende en communicatieve houding vraagstukken voor opdrachtgevers kritisch uitvoeren in teamverband, waarbij integriteit hoog in het vaandel staat.” De afgestudeerden moeten daarbij direct inzetbaar zijn in de accountancy en andere financieel-administratieve sectoren. Zij wil dit bereiken door het bieden van een in haar ogen stevige theoretische basis en aandacht voor persoonlijke en professionele ontwikkeling, in combinatie met het opdoen van praktijkervaring. De opleiding hanteert hierbij de omvangrijke ‘common body of knowledge’, die voor alle oriëntaties van het accountantsberoep vanuit de CEA geldt. Er is een opbouw in het curriculum om tot de beoogde leerresultaten te komen vanuit een toenemende complexiteit en zelfstandigheid richting beroepsbekwaamheid. Verder heeft de opleiding haar leeruitkomsten vanuit het LBOP Accountancy getoetst aan de internationale niveau-eisen zoals gesteld in de Dublin Descriptoren en deze sluiten aan bij het niveau NLQF6 voor de bachelor.

Het beroepsprofiel van de bachelor accountancy (LBOP Accountancy) is afgeleid van het beroepsprofiel van de NBA (de Koninklijke Nederlandse Beroepsvereniging van Accountants). Dit profiel omvat een belangrijk deel van de CEA-eindtermen, maar leidt op voor een zelfstandige startkwalificatie van een beginnend beroepsbeoefenaar op NLQF6 niveau. Het gaat hier primair om functies in de accountancy maar ook breder, voor het financieel-economisch beroepenveld en de financieel-administratieve dienstverlening. Hierbij is, mede afhankelijk van de vervolgstudie en werkervaring, een breed scala aan functies en werkzaamheden mogelijk: van administratief dienstverlener in het kleinbedrijf tot (wettelijk) controleur van beursgenoteerde ondernemingen, van adviseur in het midden- en kleinbedrijf tot intern accountant of overheidsaccountant.

Voltijd- en duale varianten

Naast de bovengenoemde en overeenkomstige beoogde leerresultaten hebben de voltijd- en duale varianten van de accountancy-opleiding in Breda ieder hun eigen doelgroep en profilering. De voltijdvariant richt zich op studenten die de eerste twee leerjaren willen leren binnen de muren van Avans. De praktijk wordt naar binnen gehaald, door samen te werken met werkveldpartners. Daarentegen richt de duale variant in Breda zich op studenten die eerder en vaker wil leren in de praktijk. Tijdens de drie periodes in de opleiding werken de studenten vier dagen per week op een accountantskantoor en volgen zij op vrijdag het onderwijs bij Avans. Deze vrijdagen worden door de duale variant van de opleiding samen met het werkveld ingevuld. Dan krijgen de duale studenten specifieke dagprogramma's aangeboden met verschillende thema's en met behulp van eigentijdse werkvormen.

Het panel ziet dat de opleiding met de door haar beoogde leerresultaten goed aansluit bij de landelijke afspraken in het landelijk profiel (LBOP Accountancy) en bij de CEA-eindtermen. Met haar uitwerking van het landelijke opleidingsprofiel borgt de opleiding volgens het panel ook de aansluiting op de internationale afspraken en het juiste NLQF-niveau 6. Het panel vindt dat het beroepsprofiel zoals vertaald door de opleiding goed en helder is gericht op de accountantspraktijk, zowel op de samenstel- als controle- en de adviseringpraktijk. Zij ziet dat de

vier beroepstaken uit het landelijke opleidingsprofiel expliciet aan bod komen. Daarmee biedt de opleiding met haar beoogde leerresultaten een goede basis voor afronding van de theoretische opleiding voor de oriëntatie Accountancy MKB (accountant-administratieconsulent, AA) of in de vorm van een universitaire opleiding voor de oriëntatie Assurance (registeraccountant, RA). De opleiding geeft zelf aan dat zij relatief strikt vasthoudt aan de CEA-eindtermen, in hun optiek soms leidend tot een wat vol en gedetailleerd curriculum. Daarom wil het panel de opleiding adviseren deze eindtermen meer te integreren in de leeruitkomsten en daarna in de leeromgeving en toetsing.

Betrokkenheid werkveld

De opleiding staat in nauw contact met het werkveld van accountancy en financiële en fiscale dienstverlening waar zij de studenten voor opleidt. Voor de voltijdstudenten haalt zij de praktijk naar binnen door samen te werken met werkveldpartners tijdens praktijkopdrachten, stages en het afstuderen. Voor de duale studenten staat de opleiding op directe wijze in contact met het werkveld waar deze studenten vier dagen per week aan het werk zijn. Docenten komen veelal uit het werkveld en besteden de nodige tijd aan relatiebeheer. Zij onderhouden allen contact met accountantskantoren en andere werkveldpartners, zoals de belastingdienst, waardoor de aansluiting met de beroepspraktijk gewaarborgd blijft. Een docent neemt actief deel aan het landelijke AC-scholenoverleg om de beoogde leerresultaten actueel te houden en zo kunnen zij ook de ontwikkelingen rond de CEA-eindtermen op de voet volgen.

Daarnaast onderhoudt de opleiding contacten met haar eigen Raad van Advies (RvA), die de opleiding voorziet van adviezen over de inhoud en vormgeving van het curriculum. De RvA komt vier keer per jaar bij elkaar en bestaat uit (momenteel) 17 ervaren werkveldpartners, merendeels afkomstig uit zowel grote als kleinere accountantsorganisaties, waardoor zij actuele kennis en relevante praktijkervaring inbrengen. De RvA bestaat onder andere uit alumni van de opleiding. De opleiding levert meestal de opzet voor de RvA-agenda. Onderwerpen uit het overleg tussen de RvA en de opleiding zijn onder andere advisering bij de ontwikkeling van de beroepsprestaties 'Controle' en 'Samenstel', 'Diversity, Inclusion/Global Engagement' als speerpunt-thema's vanuit *Ambitie 2025*, nieuwe plannen voor leerjaren 2 en 3 en trends en ontwikkelingen rond Artificial Intelligence. Uit het gesprek van het panel met vertegenwoordigers vanuit het werkveld bleek dat de contacten tussen de RvA en de opleiding goed zijn. De werkveldvertegenwoordigers zien dat de opleiding goed acteert op de feedback en de adviezen die zij haar geven. Ze vinden ook dat de opleiding de juiste thema's op de agenda van dit overleg zet, zoals duurzaamheid, AI en de ontwikkelingen voor de onderwijsvernieuwingen. Verder worden werkveldvertegenwoordigers structureel bij het onderwijs betrokken. Zo was er bij het onderwijs over de 'samensteladviespraktijk' een klantgesprek waar een aantal van hen voor de studenten heeft gefungeerd als klant.

Het panel constateert dat de aansluiting van de opleiding bij het werkveld buitengewoon goed en intensief is. Dit geldt zowel voor de advisering vanuit de RvA als voor de uitvoering van het onderwijs voor de beide varianten, met het leveren van stages en afstudeerplaatsen voor de voltijdstudenten en tijdens de co-creatie met het werkveld op vrijdagen voor de duale studenten.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit voor deze standaard, voor zowel de voltijd- als de duale variant. De opzet en opbouw van het curriculum sluiten goed aan bij de beoogde leerresultaten voor de beide varianten, zowel in het uitfaserende als in het nieuwe curriculum. De wezenlijke onderdelen voor de accountancy opleiding, zoals samenstellen, controleren en adviseren, komen volgens het panel goed aan bod. Zij ziet dat de onderzoeksvaardigheden inmiddels steviger verankerd zijn in de opleiding met een aantal passende praktijkopdrachten, maar wel met nog relatief veel beschrijvingen in plaats van dieper gaande analyses. Daar zou de opleiding in haar optiek nog iets meer aandacht aan kunnen besteden. Het lectoraat Duurzame Finance & Accounting is ook goed betrokken bij de opleiding met onderwijs en onderzoek. In het didactische model heeft de opleiding de koppeling tussen de beroepscompetenties en generieke gedragscompetenties uitgewerkt, met name in het beroepsvraagstuk wordt deze integratie zichtbaar gerealiseerd. Naarmate de opleiding vordert, nemen de complexiteit van de leerstof en de verwachte zelfstandigheid van de studenten toe. Formatief handelen en activerende werkvormen zijn daarbij de kern van het didactisch handelen van de docenten. Er is een adequaat instroomproces, met extra aandacht voor studenten die twijfelen over de opleidingskeuze en voor duale studenten stelt de opleiding de juiste eisen aan de werkkring. Verder constateert het panel dat zowel het begeleidingssysteem als de informatievoorziening voor studenten op orde is, zoals ook bleek tijdens het panelgesprek met de studenten. Het panel heeft gesproken met een deskundig en goed gemotiveerd zelforganiserend team. Zij helpen elkaar bij piekbelasting en zorgen samen voor noodzakelijke professionalisering.

Onderbouwing

Opzet en inhoud van het curriculum

Het curriculum van de opleiding is voor beide varianten verdeeld over vier leerjaren met een totaal van 240 EC. De opleiding heeft in leerjaar 1 hetzelfde curriculum als de opleiding Finance & Control. Volgens haar hebben de studenten van beide opleidingen op deze manier voldoende tijd om hun definitieve opleidingskeuze te maken.

De opleiding is in september 2024 gestart met het aanbieden van een nieuw curriculum. In het studiejaar 2027-2028 zal dit nieuwe curriculum in alle leerjaren zijn doorgevoerd. Er is daarin expliciete aandacht voor AI, voor diversiteit, gelijkheid en inclusie, zelfregulerend leren en duurzaamheid. Waar mogelijk worden deze thema's en nieuwe ontwikkelingen ook al geïntegreerd in het uitfaserende curriculum. Vanuit de hogeschoolbrede visie heeft de opleiding als kenmerkende vernieuwing het werken met beroepsprestaties en leeruitkomsten vormgegeven. Dit sluit aan op recente landelijke ontwikkelingen binnen de accountancyopleidingen. Daarnaast is meer aandacht voor formatief handelen en meer ruimte voor vrije keuze modules. In het nieuwe curriculum bestaan de leerjaren 1 en 2 uit vier perioden per leerjaar, de leerjaren 3 en 4 bestaan elk uit 2 semesters (zie Figuur 3). Het curriculum is modulair opgebouwd op basis van de drie beroepsprestaties Samenstellen,

Adviseren en Controle (Assurance). Elke module is een onderwijseenheid die een herkenbaar, samenhangend en afgerond geheel vormt. Een module bestaat uit een, twee of drie leeruitkomsten die zijn gebaseerd op (delen van) beroepsprestaties en die samen een eenheid vormen. Leeruitkomsten zijn in co-creatie met het werkveld tot stand gekomen, met het oog op de beoogde beroepsbekwaamheid van studenten.

	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Leerjaar 4	Vrije keuze module NLQF 6		Advies NLQF 6	
Leerjaar 3	Samenstel NLQF 6		Controle NLQF 6	
Leerjaar 2	Samenstel NLQF 5	Controle NLQF 5	Vrije keuze module NLQF 5	Controle NLQF 5
Leerjaar 1	Advies NLQF 5	Samenstel NLQF 5	Controle NLQF 5	Advies NLQF 5

Figuur 3: De opbouw van het voltijdcurriculum Accountancy in Breda (bron: ZER van de opleiding Accountancy voltijd en duaal, Breda, 2025)

De opleiding heeft ook na de onderwijsvernieuwing in leerjaar 1 hetzelfde curriculum als de opleiding Finance & Control in modules van 15 EC. Dit zorgt voor overeenstemming in het onderwijsaanbod met de opleiding Finance & Control. In leerjaar 3 en 4 is gekozen om voor modules van 30 EC te werken. Eén van de redenen om te werken met semesters is om tot een meer overzichtelijk en voorspelbaar toetsprogramma te komen.

In leerjaar 2 stelt de opleiding de studenten in de gelegenheid om kennis te maken met de rol van accountant vanuit de verschillende beroepsprestaties. Figuur 4 geeft een overzicht van de inhoudelijke definities van de drie beroepsprestaties Samenstellen, Adviseren en Assurance (Controle):

1. Samenstellen	2. Adviseren	3. Assurance
<i>Het ondersteunen van organisaties bij het inrichten van een informatiesysteem dat voorziet in managementinformatie en input levert voor de verantwoording aan interne en externe belanghebbenden. Deze verantwoording wordt opgesteld conform relevante wet- en regelgeving op het gebied van verslaggeving en fiscaliteit.</i>	<i>Het adviseren van organisaties en natuurlijke personen in verschillende levensfasen over eenvoudige bedrijfseconomische, fiscale en maatschappelijke vraagstukken.</i>	<i>Het uitvoeren van een controleproces, waarbij het doel is om zekerheid toe te voegen aan de betrouwbaarheid van de financiële en niet-financiële informatie.</i>

Figuur 4: Beroepsprestaties van de opleiding Accountancy in Breda (bron: ZER van de opleiding Accountancy voltijd en duaal, Breda, 2025)

De opleiding heeft er bewust voor gekozen om de beroepsprestatie Samenstellen voorafgaand aan de beroepsprestatie Controle aan te bieden. De studenten kunnen de leerstof in de beroepsprestatie Samenstellen namelijk toepassen in de beroepsprestatie Controleren. Naast de drie genoemde *beroepsprestaties* is er een viertal beroepsvormende aspecten, als vertaling van

de generieke *gedragscompetenties*: Persoonlijk leiderschap, Professioneel vakmanschap, Onderzoekend vermogen en Verantwoord handelen. Dit laatstgenoemde beroepsvormende aspect gaat over waarden, normen en ethische dilemma's. In een dekkingstabel heeft de opleiding de koppeling met de landelijke eindtermen geborgd. Verder is er binnen het curriculum ruimte voor de studenten om een deel van hun opleiding zelf in te vullen door het kiezen van vrije keuzemodules (samen 45 EC), die zij kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld een premaster. In leerjaar 3 werken studenten aan de voorbereiding voor de Overalltoets (OAT). Dit is een landelijk bachelorexamen, aangeboden door het AC-scholenoverleg. De OAT beslaat drie kernvakken, waar de opleiding de studenten op voorbereidt:

1. Internal Control Accounting Information Systems;
2. Audit & Assurance;
3. Financial Accounting (Externe verslaggeving).

In het uitfaserende curriculum voor de voltijdopleiding komen alle wezenlijke onderdelen van de opleiding (zoals samenstellen, controleren en adviseren) goed aan bod en in lijn met het LBOP. De opzet van de *duale* opleidingsvariant is onderwijsinhoudelijk zeer vergelijkbaar met de voltijdvariant. De organisatie van de duale variant is wel anders dan die van de voltijdvariant, met drie werkperiodes: in de tweede semesters van leerjaar 2 en 4 en het tweede en derde kwartaal van leerjaar 3. Tijdens deze werkperiodes werken de studenten vier dagen op een accountantskantoor en volgen zij op vrijdag onderwijs bij Avans. Deze dagen, die samen met het werkveld worden ingevuld, hebben dagprogramma's met verschillende thema's met behulp van eigentijdse werkvormen, zoals het voorbereiden van een vaktechnisch overleg, het verzorgen van een symposium of het uitvoeren van een lean-opdracht. Beide opleidingsvarianten richten zich op studenten uit de regio West-Brabant, Rotterdam en Zeeland. De docenten van de opleiding vertelden het panel dat duale studenten wat vrijer worden gelaten in het soort opdrachten dat ze uitvoeren. In het assessment moeten zij vervolgens aantonen hoe ze de specifieke inhoud beheersen. De herontwikkeling maakte duidelijk dat alleen leerjaar 2 nog afwijkend zou zijn, vandaar dat de opleiding heeft besloten de duale variant te gaan uitfaseren. Vanaf het collegejaar 2024-2025 is de opleiding gestopt met instroom voor deze variant.

Vanaf het collegejaar 2025-2026 introduceerde de opleiding de mogelijkheid voor studenten om in leerjaar 2 te kiezen voor een praktijkroute of schoolroute. De praktijkroute sluit aan bij het hogeschoolbeleid om flexibel onderwijs te bieden, waarin studenten meer keuzevrijheid krijgen en in co-creatie met het werkveld. De schoolroute biedt de studenten in leerjaar 2 de mogelijkheid om middels beroepsauthentieke vraagstukken de leeruitkomst te realiseren. De praktijkroute, die voor de opleiding niet geldt als vervanger van de duale variant, vormt een alternatieve manier om studenten vanaf leerjaar 2 'leren in de praktijk' te bieden. Met de nieuwe praktijkroute biedt de opleiding de studenten die graag meer willen werken en leren in de praktijk een passende optie *binnen de voltijdopleiding*. Studenten die kiezen voor de praktijkroute moeten dezelfde leeruitkomsten aantonen als studenten die kiezen voor de schoolroute. Het gaat per module om één leeruitkomst die studenten op een andere manier aantonen. Dit betreft een beroepsopdracht, zoals het samenstellen van een jaarrekening, het verzorgen van belastingaangiften of het ondersteunen bij de controle van een jaarrekening. De praktijkroute-studenten tonen deze leeruitkomst aan in de praktijk, de schoolroute-studenten met een gesimuleerde casus. De toetsing is voor beide routes gelijk.

In het curriculum is de betrokkenheid van het werkveld zichtbaar bij zowel de ontwikkeling als de uitvoering van het onderwijs en dit zorgt ervoor dat de inhoud van het programma actueel blijft. Voorbeelden van deze co-creatie zijn de updates over ontwikkelingen in de controlestandaarden, praktijkhandreikingen zoals fraude en corruptie, het werken met de Power BI-tool (Business Intelligence), nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving en lean-management. Verder is het thema Duurzaamheid van toenemend belang voor de beroepspraktijk (zie ook bij BK DHO in dit rapport). Uit de gesprekken met het panel bleek dat de studenten van beide varianten, de docenten en het werkveld zien dat dit thema goed in de beroepsproducten verweven is.

Vanuit het didactische model wil de opleiding de integratie van kennis, vaardigheden en houding realiseren in het beroepsvraagstuk, waarin de studenten hun kennis en vaardigheden verwerven, verdiepen en toepassen. In iedere periode werken de studenten aan deze beroepsvraagstukken waarbij altijd het werkveld betrokken is. Dit werkt motiverend voor de studenten en versterkt hun verbinding met de beroepspraktijk, volgens de opleiding. Naarmate de opleiding vordert, neemt de complexiteit van de leerstof toe en wordt steeds meer zelfstandigheid van de student verwacht. Het panel heeft gezien dat de opleiding dit geëxpliciteerde onderwijskundige concept herkenbaar heeft geoperationaliseerd in het programma. Daarbij hanteert de opleiding in de ogen van het panel vanuit het didactisch model een goed scala aan activerende werkvormen, zoals debatten, rollenspellen en vaktechnische overleggen. Formatief handelen is hierbij van belang, met diverse werkvormen. Uit de gesprekken met het panel bleek dat zowel docenten als studenten de interactie en de activerende werkvormen op prijs stellen. Verder zijn de gebruikte bronnen volgens het panel een goede mix van standaardwerken, boeken en digitale bronnen, die goed bruikbaar zijn voor de studenten om bijvoorbeeld hun onderzoekend vermogen te stimuleren. Het studiemateriaal dat in het onderwijs wordt gebruikt is goed en actueel, zoals met name het boek over het Six Capitals Model.

De studenten waar het panel mee heeft gesproken zijn tevreden over de in hun ogen goede structuur en inhoud van het programma. Naar hun mening zijn de studielast en de toetsing gelijkmatig over de studiejaar verdeeld. Ook het panel herkent deze heldere opbouw van het oude en vooral het nieuwe curriculum in goed gestructureerde modules, met een herkenbare concentrische opbouw. Beide curricula zijn op orde qua relevantie, niveau en actualiteit, volgens het panel. Daarbij ziet zij dat er een goede balans is tussen kennis, vaardigheden en beroepsvaardigheden, waarbij duurzaamheid op een natuurlijke manier is verweven in de beroepsproducten. Het panel stelt het op prijs dat er in totaal 45 EC beschikbaar zijn voor de vrije keuzemodules, die ook voor de premaster beschikbaar zijn. Dit laatste is van belang als onderdeel van de opscholingsmogelijkheid binnen de beroepsgroep. Zo kunnen studenten van zowel de RA- als de AA-richting al een deel van hun vervolgopleiding volgen tijdens hun bacheloropleiding. Ook de CEA-eindtermen zitten volgens het panel goed en op het juiste niveau in het programma. De praktijkroute is nog vrij nieuw en moet zich nog bewijzen, volgens het panel. In de komende jaren zal volgens haar duidelijk worden of de frequentere maar relatief korte stageperiodes passen bij de behoeftes van studenten en het werkveld.

Onderzoeksvaardigheden en betrokken lectoraten

De opleiding hecht waarde aan het onderzoekend vermogen van studenten, dat zij inmiddels als een van de generieke gedragscompetenties heeft aangeduid (samen met ondernemend vermogen, zie figuur 1). Sinds de vorige visitatie heeft de opleiding onderzoeksvaardigheden

steviger verankerd in het curriculum ter voorbereiding op het afstuderen. Bij het nieuwe afstuderen gaat het hier om de Jaarverslag-gerelateerde cliëntopdracht. Onderzoekend vermogen is een belangrijk onderdeel van deze opdracht. Studenten moeten methodisch kunnen werken volgens een onderzoekscyclus en daarbij verschillende dataverzamelingen- en onderzoeksmethoden inzetten. Deze aspecten komen terug in de beoordelingscriteria. In het gesprek met het panel gaven de docenten aan dat zij de huidige praktijkopdrachten een verbetering vinden ten opzichte van de scriptie, die studenten daarvoor schreven en waar zij regelmatig moeite mee hadden. De docenten leren de studenten nu om onderzoeksvaardigheden te koppelen aan de beroepskant van problemen. Studenten doen zelf onderzoek naar bijvoorbeeld duurzaamheid-issues, leren daarover position papers te schrijven en stelling te nemen. Zij toetsen hun stellingen aan actuele bronnen en wetten en reflecteren daarop. Dat bereidt de studenten al eerder en beter voor op de eindopdracht, volgens de docenten.

Daarbij werkt de opleiding actief samen met het lectoraat Duurzame Finance & Accounting, dat betrokken is bij een aantal modules van de opleiding. Daar doen studenten onderzoek bijvoorbeeld naar geconsolideerde jaarrekeningen van een duurzame onderneming of naar de kwaliteit van duurzaamheidsverslaggeving. De opleiding en het lectoraat verzorgen samen ook workshops en trainingen voor het werkveld, zoals over geïntegreerde verslaggeving en meervoudige waardecreatie.

Het panel heeft waardering voor de versterkte aandacht van de opleiding voor de onderzoeksvaardigheden van haar studenten. Toch ziet zij bij de huidige afstudeerproducten en rapportages dat de studenten nog relatief veel beschrijven en wat minder diepgaand analyseren. Vandaar dat het panel de opleiding wil aanmoedigen de versterking van de onderzoeksvaardigheden nog eerder in het curriculum aan te gaan pakken, waar mogelijk ook al voor de huidige afstudeerders. Het panel constateert dat de samenwerking met het lectoraat stevig is en zinvol bijdraagt aan versterking van onderzoeksvaardigheid.

Internationalisering

Er is bij de opleiding enige ruimte voor de internationale oriëntatie voor studenten. Zo is er tijdens de Global Experience Week in module 3 specifieke aandacht voor de Sustainable Development Goals vanuit een beroepsvraagstuk. De internationale oriëntatie van de opleiding krijgt ook aandacht bij Vraagstuk 7, waar het gevalideerde meervoudige waardecreatiemodel van de International Integrated Reporting Council wordt gebruikt. Daarnaast staan de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en de bijbehorende European Sustainability Reporting Standards (ESRS) centraal in het vraagstuk. Er is ook internationale mobiliteit, zoals in de vrije ruimte in leerjaar 4, waar studenten kunnen deelnemen aan Blended Intensive Programmes. Zij kunnen ook stagelopen in het buitenland of een minor studie in het buitenland volgen, als hun vakken daar van tevoren zijn goedgekeurd door de examencommissie. Verder is er de buitenlandse reis naar Frankfurt, naar onder andere de Europese Centrale Bank, waar bijna alle studenten aan deelnemen. Volgens het panel biedt de opleiding voldoende mogelijkheden voor internationalisering, die goed passen bij deze beroepsopleiding.

Engelse naam van de opleiding

De opleidingen Accountancy dragen een Engelstalige naam. In het werk- en beroepenveld wordt de term 'accountancy' al sinds jaar en dag gebruikt, ook in de aanduiding van het beroep van accountant. Er bestaat geen volledige gelijkwaardige Nederlandse naam die het hele vakgebied

accountancy dekt. Ook in het profiel van het AC-scholenoverleg en in vervolgoopleidingen wordt de naam 'Accountancy' gehanteerd. Het panel is van mening dat deze Engelstalige naam passend en herkenbaar is voor deze bacheloropleiding.

Instroom en leerroutes

Studenten zijn toelaatbaar tot de hbo accountancy-opleiding met een vwo of mbo4 diploma en met een havo-diploma met de profielen economie en maatschappij of natuur en techniek; voor studenten met een havo-diploma met de twee andere profielen gelden aanvullende pakket-eisen: economie of m&o/be en bij cultuur en maatschappij ook nog wiskunde A of B. Deze toelatingseisen passen bij de beoogde leerresultaten van de opleiding en zijn in lijn met de landelijk gemaakte afspraken hierover. Ze sluiten aan bij het niveau dat verwacht wordt van studenten om succesvol aan het programma deel te nemen. Er is vanuit de opleiding extra aandacht voor studenten bij het intakeproces als zij twijfelen over de opleidingskeuze. Voor de duale studenten stelt de opleiding eisen aan de werkkring. Zij moeten bijvoorbeeld over een werkplek beschikken waar zij praktijkopdrachten uit kunnen voeren in het kader van hun leerproces en de toetsing. Het panel concludeert dat de opleiding beschikt over een adequaat instroomproces.

Begeleiding en informatievoorziening

De begeleiding van de studenten krijgt bij de opleiding vorm vanuit een persoonlijke benadering, zowel op vakinhoudelijk als op persoonlijk vlak. Bij vakinhoudelijke begeleiding staat formatief handelen centraal, want dit maakt zichtbaar waar de studenten staan in hun leerproces. Iedere student heeft een studieloopbaanbegeleider (coach) als eerste aanspreekpunt voor zowel hun persoonlijke als hun professionele ontwikkeling. Daarnaast zijn twee studieadviseurs actief binnen de opleiding; zij volgen de voortgang van de studenten en stellen waar nodig een verbetertraject of een individuele leerroute op. De studieadviseur fungeert bovendien als schakel tussen de student, docent-coach en decaan en heeft een signalerende rol. Voor studenten met een functiebeperking zijn er speciale voorzieningen die bijdragen aan gelijke onderwijskansen. De gebouwen zijn rolstoeltoegankelijk en er zijn maatwerkvoorzieningen voor studenten, zoals extra tijd, een rustig toetslokaal, extra begeleiding of praktische hulpmiddelen zoals een woordenboek of voorleesfunctie. Daarnaast kunnen studenten terecht bij Student Support, het centrale punt voor vragen en ondersteuning rondom persoonlijke ontwikkeling, welzijn en begeleiding.

De opleiding heeft de informatievoorziening voor studenten op verschillende manier georganiseerd, met een centrale rol voor de digitale leeromgeving Brightspace. Hier worden studenten tijdig geïnformeerd over de inhoud van het onderwijs, toetsvormen, beoordelingscriteria en eventuele wijzigingen in onderwijs en toetsing. In de fysieke omgeving is het Academiebureau voor studenten een belangrijk aanspreekpunt voor praktische vragen. De studenten zijn tevreden over de toegankelijkheid van studiemateriaal en andere didactische hulpmiddelen, zoals screencasts die zij thuis kunnen bekijken en de beschikbare informatie op Brightspace. Het panel constateert dat zowel het begeleidingssysteem als de informatievoorziening voor studenten adequaat zijn. Zij waardeert met name de aandacht van docenten bij het begeleiden van de persoonlijke ontwikkelplannen van de studenten.

Docenten

Het docententeam bestaat uit een evenwichtige mix van 16 docenten met een accountancy-achtergrond en professionals met andere noodzakelijke expertises. Alle docenten onderhouden contact met accountantskantoren en andere werkveldpartners, zodat zij goed op de hoogte zijn van de actuele ontwikkelingen in het werkveld. De docenten van de opleiding zijn hoogopgeleid (87% beschikt over een mastergraad) en goed in staat om de beoogde leerresultaten te realiseren. Het team is zelforganiserend en dit betekent dat coördinerende functies worden uitgevoerd door teamleden en dat het team of vertegenwoordigers van het team de beslissingen nemen rondom het onderwijs. Het team verdeelt de taken zelf en zet daarbij zoveel mogelijk teamleden in vanuit hun eigen kracht en talent. Zij ervaren hierbij een groot verantwoordelijkheidsgevoel en leggen de lat hoog in hun eigen ogen, maar dit zorgt tegelijkertijd op sommige momenten voor piekbelasting. In het gesprek met het panel vertelden de docenten daarover dat zij altijd goed met elkaar in gesprek zijn op momenten dat er iets moet worden overgenomen of iets extra's moet worden gedaan. De medewerkerstevredenheid is relatief hoog: het team heeft plezier in haar werk en waardeert de prettige teamsfeer. De studenten geven aan dat docenten behulpzaam en goed bereikbaar zijn en dat de drempel om de docenten te benaderen laag is. In het gesprek met het panel gaven zij aan dat zij tevreden zijn over de band tussen docenten en de studenten en de begeleiding door hun docenten.

De opleiding investeert in de professionalisering van het team. Er zijn bijvoorbeeld meerdere sessies georganiseerd om rubrics te verbeteren en dat heeft volgens de opleiding het gezamenlijke beeld over “wanneer is het goed” bevorderd. Daarnaast waren er professionaliseringsactiviteiten rondom het werken in Remindo (een landelijk gebruikt toets- en examenplatform), formatief handelen en AI. Alle docenten mogen in overleg trainingen en workshops volgen die passen bij hun leerbehoeften. Docenten met de beroepstitel AA en RA stemmen de te volgen leeractiviteiten af op de vakinhoudelijke ontwikkelingen in het curriculum. Zo bezochten twee docenten een training rondom ethische dilemma's.

Tijdens de visitatiedag heeft het panel gemerkt dat er goede persoonlijke contacten zijn tussen docenten en studenten. Het team is deskundig en goed geschoold, ook op het gebied van didactiek. Dit is volgens het panel een assertief en goed zelforganiserend team, dat met veel vernieuwingen en optimalisaties bezig is. De PDCA rond het curriculum is goed op de rit vanuit een agile organisatie: men weet wat er gebeurt en past noodzakelijke verbeteringen snel en efficiënt in onderling overleg aan.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard, voor zowel de voltijd- als de duale variant. De opleiding heeft haar toetsbeleid afgeleid van het academiebrede beleid. De toetsing richt zich met name op de beroepscontext, heeft zowel een leerfunctie als een certificerende functie en neemt toe in complexiteit en zelfstandigheid. De toetsbekwaamheid van het team is op orde. Het toetsprogramma is nader uitgewerkt in toetsmatrijzen per toets en kwaliteitscriteria als validiteit, betrouwbaarheid en transparantie staan hoog in het vaandel, met aandacht voor het hanteren van het vierogenprincipe. Uit het panelgesprek bleek dat de studenten tevreden zijn over de toetsing. Het panel herkent constructive alignment in de toetsproducten die zij nader heeft bestudeerd. De opleiding beschikt in haar optiek over een goed afstudeerprogramma in de laatste twee leerjaren van de opleiding. De eindcompetenties van de opleiding komen zichtbaar terug in de rubrics, die volgens het panel ook duidelijk worden ingevuld. Het panel stelt vast dat zij in de afstudeerdossiers die zij heeft gezien het oordeel goed navolgbaar vindt, met heldere feedback voor alle individuele studenten. Het panel beveelt de opleiding wel aan om voortaan bij alle toetsen en eindgesprekken die gelden voor het eindniveau zichtbaar te maken welke twee examinatoren het betreffende eindwerk hebben beoordeeld. Verder ziet het panel dat de examencommissie van de opleiding haar wettelijke taken goed uitvoert en in control is, ook over het gerealiseerde eindniveau.

Onderbouwing

Toetsbeleid

Het academiebrede toetsbeleid omvat de visie op toetsen, uitgangspunten en een uitwerking van afspraken op het gebied van toetsing voor de Academie voor Management en Finance (AMF), die in lijn zijn met het hogeschoolbrede toetsbeleid. De visie van AMF op toetsing is opnieuw vastgesteld in 2024-2025 en bestaat uit de volgende drie uitgangspunten:

- Toetsing vindt plaats in de beroepscontext;
- Toetsing vervult binnen de opleiding zowel een leerfunctie als een certificerende functie: door middel van *formatief handelen en toetsen* krijgen studenten inzicht in waar zij staan in het leerproces. Via *summatieve toetsing* wordt vervolgens vastgesteld of studenten voldoen aan de gestelde eisen;
- In lijn met de leeruitkomsten is de toetsing opgebouwd in toenemende complexiteit en zelfstandigheid richting startbekwaamheid.

In het nieuwe curriculum zijn er nog maximaal drie leeruitkomsten per onderwijseenheid. Zodoende houdt de opleiding het aantal toetsen met een beslisfunctie beperkt. Hierdoor zijn de gevolgen voor studenten bij onvoldoende resultaat echter soms groter. Daarom versterkt de opleiding de leerfunctie van toetsing verder: formatief handelen krijgt een belangrijkere plaats in zowel het onderwijsontwerp als in de didactiek.

Het toetsbeleid van de opleiding maakt ook duidelijk door wie en hoe er getoetst wordt. De toetsbekwaamheid van het team is op orde: de docenten zijn op een na alle BKE-gecertificeerd (BasisKwalificatie Examinering) en de helft van hen is ook nog SKE-gecertificeerd (Senior Kwalificatie Examinering). Het toetsbeleid is nader uitgewerkt in een toetsprogramma, dat beschrijft hoe de toetsen en beroepsprestaties bij de beide varianten van de opleiding zijn gepland per periode en per leerjaar zodat studenten de eindkwalificaties kunnen realiseren. Het toetsprogramma is nader uitgewerkt in toetsmatrijzen per te toetsen eenheid.

Zowel bij de constructie van de toets, het afnemen van de toets en het evalueren van de toets is borging van de kwaliteit belangrijk. Kwaliteitscriteria als validiteit, betrouwbaarheid en transparantie zijn hierin voor de opleiding leidend. Tenslotte heeft AMF voor de betreffende opleidingen specifiek beleid over het gebruik van Artificial Intelligence vastgesteld. Zo is er nu een aantal basisprincipes voor AI-gebruik door studenten en er is voorzien in verdere docentprofessionalisering op dit gebied, om AI-gegenereerde inhoud te herkennen. Daarnaast krijgen evaluatiemethoden, zoals mondelinge toetsing en korte video-opdrachten een meer prominente rol.

Via de digitale leeromgeving Brightspace kunnen de studenten ook alle informatie vinden die zij nodig hebben over de toetsvormen, beoordelingscriteria en geldende wijzigingen. Daarnaast is er een aparte OER voor de beide varianten en studiegidsen voor zowel het nieuwe als het uitfaserende onderwijs met informatie over de toetsing en de geldende regelingen.

Het panel is te spreken over het toetsbeleid van het instituut, dat volgens haar helder in elkaar steekt. Zij herkent dat de opleiding bij de toetsing een goed oog heeft voor constructieve alignment, vanuit de beoogde leerdoelen en de leeromgeving. Bovendien blijkt de opleiding alert te zijn op ontwikkelingen rond AI.

Toetsuitvoering

De toetsuitvoering van de opleiding is in lijn met het toetsbeleid. In de vertaling van het toetsbeleid naar het toetsprogramma en de toetsmatrijzen laat de opleiding zien in welke studentproducten de beoogde leerresultaten aangetoond worden. Er zijn verschillende toetsvormen die qua inhoud, vorm en niveau aansluiten bij het gegeven onderwijs. Tijdens de visitatiedag heeft de opleiding het panel een aantal toetsen laten zien in een interactieve sessie, die inzicht gaven in deze toetsvormen, de beoordeling en de feedback. Er zijn kennistoetsen die via het Remindo toetsenplatform worden afgenomen en de andere toetsen gaan via Brightspace. De docenten zijn tevreden over de toetsing via Remindo, dat voor hen goede toetsanalyses mogelijk maakt op studentniveau. Het panel zag toetsen over Risicogericht samenstellen, De jaarrekening, Bedrijfseconomische advisering, Juridische advisering (zoals een faillissementsvraagstuk en verbintenissenrecht). Voor het laatstgenoemde vak werken studenten een vraagstuk uit, schrijven er een rapport over en dan worden zij hier mondeling over getoetst. Verder was er het Beroepsvraagstuk Accountantsverslag, met een handleiding, de casus zelf, aanvullende informatie en de summatief getoetste onderdelen: het verslag en het eindgesprek. Het panel vond de feedback beschreven in heldere bewoordingen, met handige aanwijzingen voor verbetering over taal en vorm en met positief getinte tekst over wat er goed gaat. Andere feedback ging over het eindgesprek, met rubrics als basis over de toepassing, de kennis van het onderwerp en de mate van actieve deelname aan het gesprek.

Om de betrouwbaarheid van de toetsing te borgen passen de examinatoren het vierogenprincipe toe bij het opstellen van schriftelijke toetsen en bij mondelinge competentietoetsen doen zij dit met in principe twee aanwezige examinatoren. Als dit organisatorisch niet haalbaar is, wordt van deze mondelinge toets een audio- of video-opname gemaakt.

Bij competentietoetsen met meerdere beoordelaars is kalibratie verplicht: kalibratiesessies worden ingepland en zijn onderdeel van het procesformulier toetsing. Bij eindsittingen zijn altijd twee examinatoren en een gecommiteerde aanwezig, vinden kalibratiesessies plaats om beoordelingskaders af te stemmen en organiseren zij intervisiemomenten om van elkaars aanpak te leren en de betrouwbaarheid bij de beoordeling te versterken. De toetsonderdelen van het afstudeerprogramma worden altijd door twee examinatoren beoordeeld of opgenomen. Het team ziet het als verbeterkans om de kalibratiesessies verder te professionaliseren. Verder wil zij nog verbeteringen doorvoeren bij het tijdiger aanleveren en beoordelen van toetsen en bij het proces rondom de screening van toetsen.

De toetsuitvoering van de opleiding steekt volgens het panel goed in elkaar. De studenten waar het panel mee heeft gesproken waren tevreden over de toetsing bij de opleiding, inclusief de praktische tentamentrainingen en goede inzage-momenten, die hen goed voorbereiden op herkansingen. Ze weten wat er van hen verwacht wordt, hoe de toets in elkaar steekt, wat de rubrics zijn en de cesuur. Het panel heeft een aantal toetsdossiers ingezien, die volgens haar goed gestructureerd waren en met voldoende diepgang, met een goede mix van toetsvormen en met navolgbare beoordelingen. De opleiding toont aan dat deze toetsen en de beoordeling valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk zijn.

Beoordeling eindniveau

In het huidige afstudeerprogramma tonen studenten na het afronden van zeven specifieke toetsen in de laatste twee leerjaren aan dat zij het eindniveau van de opleiding hebben behaald. Figuur 5 geeft een overzicht van deze toetsen, die samen het huidige afstudeerprogramma vormen en waarmee alle acht specifieke beroepscompetenties en generieke gedragscompetenties op het eindniveau zijn afgedekt. Vijf van de zeven toetsen worden afgerond via een verslag gevolgd door een eindgesprek of verdediging, de andere twee zijn schriftelijke toetsen aan de hand van casussen. Er zijn specifieke handleidingen voor bijna alle zeven toetsen, waar studenten alle informatie die zij nodig hebben kunnen vinden. Figuur 5 geeft de details aan over het type toets, de toetsen, de toetsvormen, niveau, leerjaar, et cetera.

Toets	Leerjaar	Toetsen	 Administratieve dienstverlening	 Fiscale dienstverlening	 Controle (assurance)	 Advisering	 Ondernemend	 Onderzoekend	 Lerend	 Communicatief	EC's	Niveau	Type toets	Toetsvorm	Individueel /groep
1	3	Waardering MKB-bedrijf (vraagstuk 8)				✓		✓		✓	5	3	Beroepsproduct	Verslag + eindgesprek	Individueel en groep
2	3	Due diligence (vraagstuk 8)		✓		✓		✓		✓	5	3	Beroepsproduct	Powerpoint + eindgesprek	Individueel en groep
3	3	Fiscaal en juridisch advies (vraagstuk 8)		✓		✓		✓			5	3	Casusgerichte toets	Schriftelijk Open vragen a.d.h.v. casus	Individueel
4	4	Het accountantsverslag (vraagstuk 9)			✓	✓	✓	✓		✓	2	3	Beroepsproduct	Verslag + eindgesprek	Groep
5	4	Geïntegreerde praktijksimulatie (Landelijk examen/OAT)	✓		✓			✓			16	3	Casusgerichte toets	Schriftelijk Open vragen a.d.h.v. casus	Individueel
6	4	Jaarverslag gerelateerde cliëntopdracht	✓ *		✓ *	✓	✓	✓	✓	✓	10	3	Beroepsproduct	Verslag + eindgesprek	Individueel
7	4	Beroepsbekwaamheid					✓	✓ **	✓	✓	2	3	Reflectieverslag	Verslag+ verdediging	Individueel

*keuze van de student

** vanaf beroepsbekwaamheid "nieuwe stijl"

Figuur 5: Huidige afstudeerprogramma opleidingsvarianten voltijd en duaal (bron: ZER van de opleiding Accountancy voltijd en duaal, Breda, 2025)

De eindcompetenties van de opleiding komen zichtbaar terug in de rubrics, die volgens het panel ook duidelijk zijn ingevuld. Het panel stelt vast dat zij in de afstudeerdossiers die zij heeft gezien het oordeel goed navolgbaar vindt, met heldere feedback voor alle individuele studenten. Er is echter nog een aantal beoordelingsformulieren handmatig beschreven. Vanwege de leesbaarheid adviseert het panel de opleiding voortaan alleen nog digitaal ingevulde beoordelingsformulieren te archiveren. Daarnaast staan er wel twee beoordelaars vermeld bij de toetsen maar is niet altijd duidelijk of zij allebei als co-examinatoren voor het resultaat verantwoordelijk zijn. Vandaar dat het panel de opleiding aanbeveelt om voortaan bij alle toetsen en eindgesprekken die gelden voor het eindniveau zichtbaar te maken welke twee examinatoren het betreffende eindwerk hebben beoordeeld.

Borging

Er is een aparte examencommissie binnen de academie verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van toetsing van de opleidingen Accountancy en Finance & Control, die richtlijnen opstelt voor beide opleidingen over toetsing en beoordeling. Er is ook een vertegenwoordiger vanuit de Accountancy-opleiding lid van deze examencommissie. De examencommissie neemt de nodige beslissingen vanuit haar wettelijke taken en doet onderzoek vanuit haar toezichthoudende taak. Daarbij hanteert zij haar eigen onderzoeksagenda en adviseert de directie vanuit haar bevindingen over gewenste verbeteringen op het gebied van toetsing. De examencommissie wijst jaarlijks examinatoren aan en geeft daarbij aan welke examinatoren er al of niet als examinerator bij het afstuderen mogen functioneren. Nieuwe docenten worden betrokken bij de toetsing onder de eindverantwoordelijkheid van een aangewezen examinerator.

De opleiding kent een scheiding tussen zorgen en borgen: de curriculumcommissie en de toetscommissie zorgen voor de kwaliteit van de toetsing; de examencommissie heeft de wettelijke borgingsfunctie. De examencommissie heeft haar borgingstaak gedeeltelijk gedelegeerd aan een door hen aangewezen borgingsfunctionaris, die de controlerende taak

feitelijk uitvoert. De toetscommissie van de opleiding is gepositioneerd onder de curriculumcommissie en ondersteunt en adviseert bij toetsontwikkeling en toetsanalyse. Er vindt regelmatig overleg plaats tussen al deze commissies, zowel op opleidingsniveau als op academieniveau. Het jaarverslag van de examencommissie bevat altijd een samenvatting van alle borgingsonderzoeken die in dat jaar hebben plaatsgevonden. Ook is regelmatig overleg over borgingsonderzoeken met de curriculumcommissie en de toetscommissie. Het team wil zichzelf de komende jaren verbeteren door de opbrengsten van borgingsonderzoeken breder te delen, zodat het gehele team nog beter kan leren van de punten die daaruit voortkomen.

Deze examencommissie, die ook verantwoordelijk is voor de voltijd Accountancy-opleiding in 's-Hertogenbosch, overlegt minimaal twee keer per jaar met de examencommissie van de ISAT-partner, de deeltijdopleiding Accountancy, over relevante onderwerpen die gaan over de borging van de kwaliteit van het onderwijs- en toetsproces. Zij bespreken dan de resultaten van borgingsonderzoeken en zij kalibreren over criteria van examinatoren, over situaties rondom fraude en over de adviezen bij de totstandkoming van de OER.

Vanuit haar gesprek met verschillende vertegenwoordigers van deze commissies, ziet het panel dat de examencommissie haar wettelijke taken goed uitvoert en in control is, ook over het gerealiseerde eindniveau. Het zorgen en borgen is in haar ogen goed verdeeld met goede steekproeven achteraf op basis van de toetsresultaten. Zij zit dicht op de opleiding, heeft aandacht voor fraudebestrijding en ageert volgens het panel ook alert op informele signalen en toetsen.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard, voor zowel de voltijd- als de duale variant. De studenten tonen aan dat zij kunnen functioneren op het NLQF-niveau 6 aan de hand van zeven toetsen in de leerjaren 3 en 4. Tijdens hun gehele afstudeerfase worden de studenten begeleid en beoordeeld door ervaren en deskundige docenten. Het panel vindt het afstudeerprogramma op zich goed maar wel wat omvangrijk. Vandaar dat het panel de opleiding adviseert om bij de herontwikkeling ervan het afstudeerprogramma te gaan reduceren tot minder te toetsen eenheden door het maken van logische vakkencombinaties. Verder heeft het panel vijftien eindwerken uit de afgelopen twee jaar bestudeerd. De beoordelingen van de door het panel bestudeerde eindwerken komen grotendeels overeen met de beoordelingen van de examinatoren. Het panel ziet dat de opleiding hiermee aantoont dat zij de beoogde leerresultaten realiseert op NLQF-niveau 6 en dat de eindwerken qua beroepsgerichtheid goed passen bij de opleiding met bijvoorbeeld de diverse due diligence rapporten, jaarverslagen en accountantsverslagen. Verder blijkt dat de afgestudeerden hun weg naar de arbeidsmarkt goed vinden. Uit het panelgesprek met het werkveld en met een aantal alumni bleek dat zowel de werkveldvertegenwoordigers als de alumni zelf hebben ervaren dat de afgestudeerden goed zijn voorbereid op het functioneren in de beroepspraktijk. Het panel adviseert de opleiding wel om een alumnivereniging en/of een LinkedIn-site in te stellen voor haar alumni, om de contacten met hen steviger te kunnen onderhouden.

Onderbouwing

Opzet afstuderen

In het afstudeerprogramma tonen studenten hun startbekwaamheid aan in een herkenbare beroepscontext, aan de hand van een combinatie van zeven toetsen (zie standaard 3). De profilering van de opleiding komt tot uitdrukking in de opbouw en invulling van het afstudeerprogramma. Aan het begin van leerjaar 4 kiezen studenten voor één van de twee inhoudelijke richtingen binnen de Jaarverslag-gerelateerde cliëntopdracht: de AA-variant of de RA-variant. Deze keuze biedt de studenten de gelegenheid om hun afstudeeropdracht af te stemmen op hun beroepsambitie en vervolgopleiding. De inhoud van de opdracht is afgestemd op de beroepscontext. Onderzoekend vermogen is een belangrijk onderdeel van met name de Jaarverslag-gerelateerde cliëntopdracht. Studenten moeten daarbij laten zien dat zij methodisch kunnen werken, een onderzoekscyclus kunnen gebruiken en dat zij daarbij verschillende dataverzamelmethode kunnen inzetten. Deze aspecten komen terug in de beoordelingscriteria. Tijdens hun gehele afstudeerfase in de laatste twee leerjaren worden de studenten begeleid en beoordeeld door docenten met inhoudelijke expertise binnen het vakgebied. In het gesprek met het panel gaven de studenten aan dat de voorbereiding voor het afstuderen al begint in leerjaar 3 en zeker aan het begin van leerjaar 4. Studenten voeren dan diverse gesprekken met hun begeleidende docent als critical friend over hun leerdoelen en

worden in hun optiek goed begeleid tot en met de eindopdracht. De docent geeft hun ook tussentijds meerdere malen feedback.

Sinds het collegejaar 2024-2025 is duurzaamheid een integraal onderdeel van het afstudeerprogramma. Tijdens het onderdeel Beroepsbekwaamheid reflecteren studenten op hun beroepsbekwaamheid. Daarnaast komt in de afstudeerfase de profilering rondom de kernwaarden 'duurzaam en integer' tot uitdrukking in de vorm van een position paper door studenten over duurzaamheid en een ethisch dilemma. Zij bespreken dit met hun examinatoren tijdens hun beroepsbekwaamheidsassessment.

Vanaf 2026-2027 starten de eerste studenten in leerjaar 3 met het vernieuwde afstudeerprogramma. De drie beroepsprestaties van het nieuwe curriculum (Samenstellen, Controleren en Adviseren) sluiten aan bij de kern van het accountancyberoep en bij mogelijke vervolgopleidingen richting AA- of RA-titel. Het afstudeerprogramma (zie figuur 6), waarin deze prestaties op NLQF6-niveau worden afgerond, is op dit moment in ontwikkeling en wordt vormgegeven in samenwerking met de ISAT-partner in Den Bosch:

	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Leerjaar 4	Vrije keuze module NLQF 6 (30EC)		Adviseren NLQF 6 (30EC)	
Leerjaar 3	Samenstellen NLQF 6 (30EC)		Controleren NLQF 6 (30EC)	

Figuur 6: Het nieuwe afstudeerprogramma Accountancy, Avans Hogeschool (bron: Opleidingskader Accountancy Breda vanaf 2024-2025)

Het panel vindt dat de opbouw van het afstudeerprogramma op zich goed in elkaar zit en dat de docenten de studenten goed ondersteunen bij het vormgeven en voltooien van het leerproces. Zij vindt het afstudeerprogramma echter mogelijk wat te omvangrijk: zeven beroepsproducten en toetsen vormen samen een relatief uitgebreid afstudeerprogramma. Vandaar dat het panel de opleiding adviseert om bij de herontwikkeling ervan het afstudeerprogramma te gaan reduceren tot minder te toetsen eenheden door het maken van logische vakkencombinaties, bijvoorbeeld in de vorm van beroepsproducten met een hoge informatiedichtheid per toetsmoment. Zodoende kunnen studenten meerdere leernutten tegelijkertijd aantonen. Daarnaast is volgens het panel een kleiner afstudeerprogramma eenvoudiger voor de opleiding om te archiveren.

Producten van afgestudeerden

Het panel heeft vijftien eindwerken van de opleiding uit de afgelopen twee jaar bestudeerd, waarvan zeven uit de voltijdvariant en acht vanuit de duale variant. Deze vijftien eindwerken vormen een afspiegeling van de beide varianten van de opleiding van de laatste twee jaren op basis van studentenaantallen en de studentwaardering met cijfers variërend van 5,9 tot en met 7,9. De beoordelingen van de door het panel bestudeerde eindwerken komen overeen met de beoordelingen van de examinatoren. Het panel vond dat de opleiding met deze eindwerken aantoont dat zij de beoogde leerresultaten realiseert op NLQF-niveau 6 en dat deze eindwerken ook qua beroepsgerichtheid goed passen bij de opleiding. Het waren goede afstudeerproducten in de ogen van het panel, zoals de diverse due diligence rapporten, jaarverslagen en accountantsverslagen.

De volgende drie voorbeelden geven een beeld van het type afstudeerwerken van studenten van de beide varianten. Het eerste betreft een due diligence rapport, dat is geschreven voor een geïnteresseerde koper die -na een aantal berekeningen- een advies voor een duidelijke waardering wil hebben van zijn accountant voor het overnemen van een constructiebedrijf. Dit biedt deze koper de mogelijkheid om een goed onderbouwd definitief bod uit te brengen. Een tweede student heeft een Jaarverslag-gerelateerde cliëntopdracht gemaakt voor een accountantskantoor over een efficiënter en effectiever risicogericht samenstelproces. Zij formuleert adviespunten over een betere materialiteitsbepaling (het vaststellen van significante fouten in de financiële verslaggeving), het vaststellen van risicoposten en het voldoen aan de verslaggevingsvereisten. Het laatste eindwerk bevatte een vergelijkbare Jaarverslag-gerelateerde cliëntopdracht voor een accountantskantoor, ook met vragen over het proces van risicogericht samenstellen bij de klant. De student adviseert het kantoor om duidelijker in de dossiers vast te leggen welke consolidatietechniek gehanteerd wordt en welke geconsolideerde cijfers vastgelegd kunnen worden in het dossier. Dat maakt volgens de student dit hoofdonderdeel van het jaarverslag voor alle teamleden van het kantoor sneller en beter inzichtelijk.

Functioneren afgestudeerden

De afgestudeerden komen goed terecht in diverse functies in het financieel-economische beroepenveld en in de financieel-administratieve dienstverlening (zie standaard 1). Vanuit Studiekeuze123 blijkt dat de alumni de studie als een goede basis beschouwen om te starten op de arbeidsmarkt (volgens 78% van de voltijd alumni en 82% van de duale alumni). De aansluiting op de arbeidsmarkt blijkt sterk te zijn: 89% van de afgestudeerden vindt een baan op niveau, 86% in het vakgebied. De opleiding ziet dit als bewijs dat zij haar studenten goed voorbereidt op de eisen van de beroepspraktijk. Uit alumni-onderzoek blijkt dat de afgestudeerden tevreden zijn over hun carrièrekansen. Studenten die na hun bacheloropleiding doorstromen naar de universiteit geven aan dat zij daar een grotere mate van zelfstandigheid ervaren. Zij geven daarbij aan hoe goed zij zich begeleid hebben gevoeld en hoe sterk de verbondenheid was met de opleiding. De opleiding ziet hierbij echter als aandachtspunt voor de opleiding om de mate van zelfstandigheid in de laatste leerjaren verder te laten aansluiten op de verwachtingen in het vervolgonderwijs.

Het werkveld ziet ook dat afgestudeerden van de opleiding Accountancy adequaat functioneren in de beroepspraktijk. Uit een recent onderzoek onder leden van de Raad van Advies blijkt dat het werkveld afgestudeerden herkent aan hun praktische instelling, motivatie en betrokkenheid. Ze zijn volgens de RvA in staat om theorie effectief toe te passen in de praktijk en tonen een duidelijke hands-on mentaliteit. Daarnaast waardeert het afnemend werkveld de afgestudeerden om hun onderzoekend vermogen en kritische houding. Dit bleek ook uit het panelgesprek met de werkveldvertegenwoordigers. Zij gaven aan dat de afgestudeerden goed zijn voorbereid op het functioneren in de beroepspraktijk.

De alumni waar het panel mee heeft gesproken kijken terug op een mooie en nuttige studietijd. Zij spreken vol waardering over de opleiding. De alumni van beide varianten vinden dat de opleiding hen goed genoeg heeft voorbereid op de beroepspraktijk. Voor alumni van de duale variant blijkt deze praktijkgerichte route een mooie start te zijn geweest van hun loopbaan. De alumna van het voltijdprogramma gaf aan dat zij zich na de havo nog niet klaar voelde voor de praktijk, maar dat de stage haar goed heeft geholpen om te kunnen wennen aan die praktijk. Er is geen formeel alumnibeleid maar de samenwerking met het werkveld heeft geleid tot frequente

contacten met de alumni, waardoor de opleiding volgens het panel goed op de hoogte blijft van actuele ontwikkelingen in het beroep. Het panel adviseert de opleiding wel om een alumnivereniging en/of een LinkedIn-site in te stellen voor haar alumni, om de contacten close te kunnen houden en nog meer te leren over hoe het gaat met haar alumni in het werkveld. Een lid van de RvA vertelde over de vele uitwisselingen tussen de diverse accountantskantoren in Breda met de opleiding als het gaat om stagiaires en afstudeerders. Dat getuigt ook van de directe banden die de opleiding onderhoudt met het afnemend werkveld en haar afgestudeerden in die beroepspraktijk.

Bijzonder kenmerk Duurzaam hoger onderwijs

Inleiding

Avans Hogeschool ziet duurzame ontwikkeling als een belangrijk speerpunt en heeft diverse ambities geformuleerd ten aanzien van duurzame ontwikkeling. Klimaatverandering, sociale ongelijkheid en de overgang naar een circulaire economie vragen om een fundamentele herziening van de manier waarop we werken en ondernemen, aldus Avans. De opleiding Accountancy leidt beginnend beroepsbeoefenaren op die in staat zijn om in te spelen op de continu veranderende wereld. Duurzaamheid is voor de opleiding geen optioneel thema, maar een vanzelfsprekend onderdeel binnen het curriculum, de toetsing en de samenwerking met het werkveld. De opleiding geeft aan dat zij duurzaamheid structureel wil integreren in de beroepsbekwaamheid van hun studenten en stimuleert hen om kritisch te reflecteren op hun rol als toekomstig accountant. Avans Hogeschool toont duurzame ontwikkeling aan volgens de NVAO-procedure *Bijzonder kenmerk Duurzaam hoger onderwijs*. De opleiding Accountancy was in 2020 één van de eerste opleidingen binnen Avans die voldeed aan de normen van het bijzonder kenmerk Duurzaam Hoger Onderwijs. Sindsdien zijn verdere stappen gezet om duurzaamheid te verankeren in het curriculum en in de organisatie. Het visitatiepanel heeft in november 2025 tegelijk met de beperkte opleidingsbeoordeling aan de hand van drie criteria beoordeeld of de bacheloropleiding Accountancy (voltijd en duaal) van Avans Hogeschool in Breda voldoet aan het Bijzonder kenmerk Duurzaam hoger onderwijs (BK DHO).

Criterium 1 Onderscheidend karakter

Het te beoordelen kenmerk is onderscheidend voor de opleiding in relatie tot relevante opleidingen in het Nederlandse hoger onderwijs.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan criterium 1. Het panel stelt vast dat duurzaamheid een onderscheidend kenmerk is van de opleiding. Uit de documentatie en de gevoerde gesprekken blijkt dat de opleiding ten aanzien van duurzame ontwikkeling in vergelijking tot andere accountancy-opleidingen een voortrekkersrol vervult. Om het onderscheidende karakter van de opleiding aan te tonen ten opzichte van relevante en vergelijkbare opleidingen in het Nederlandse hoger onderwijs heeft de opleiding een benchmarkonderzoek uitgevoerd onder alle deelnemende opleidingen van het AC-scholenoverleg. Acht hogescholen hebben deze vragenlijst ingevuld. Vervolgens zijn deze hogescholen uitgenodigd om deel te nemen aan een verdiepend gesprek. Drie hogescholen hebben hieraan meegewerkt. Uit het benchmarkonderzoek blijkt dat alle acht opleidingen aandacht besteden aan duurzaamheid. Zes van de acht hogescholen geven aan dat duurzaamheid onderdeel is van hun profilering.

Het onderscheidende karakter van de Accountancy-opleiding in Breda (voltijd en duaal) blijkt onder meer uit:

- *Koploper binnen het Accountancy-onderwijs*: dit was de eerste Accountancy-opleiding in Nederland die het BK DHO behaalde (2020). Sindsdien is duurzaamheid hier verder

verankerd in het curriculum en doorontwikkeld naar een structureel geïntegreerde aanpak in het onderwijs, de toetsing en de samenwerking met het werkveld;

- *Duurzaamheid als kernwaarde*: duurzaamheid vormt samen met integriteit en samenwerking één van de drie kernwaarden van het opleidingsprofiel, richtinggevend voor de wijze waarop zij studenten opleidt tot financiële professionals die niet alleen vakinhoudelijk sterk zijn, maar zich ook bewust zijn van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid;
- *Combinatie van duurzaamheid en ethiek*: de opleiding onderscheidt zich door de expliciete koppeling tussen duurzaamheid en ethiek. Studenten reflecteren in de afstudeerfase op hun moreel kompas en de rol van duurzaamheid daarin (de position paper en het beroepsbekwaamheidsassessment);
- *Verankering via de SDG-community*: binnen AMF heeft de opleiding een actieve rol in de SDG-community, met sterrolhouders die duurzaamheid, diversiteit & inclusie en global engagement in het onderwijs en de organisatie bevorderen, met de SDGs als het centrale handelingsperspectief;
- *Profilering als kennispartner*: de opleiding profileert zich als kennispartner op het gebied van duurzaamheid in de accountancysector, onder meer via de samenwerking met het lectoraat Duurzame Finance & Accounting. Zij ontwikkelen samen onderwijs- en leermateriaal en verzorgen workshops en trainingen voor het werkveld over geïntegreerde verslaggeving en meervoudige waardecreatie.

Het panel ondersteunt de visie van de opleiding dat ze op het gebied van duurzaamheid uitstijgen boven de criteria die het landelijk opleidingsprofiel van haar verwacht. Zij onderscheiden zich ten opzichte van andere accountancy-opleidingen op dit thema, zoals blijkt uit de door haar uitgevoerde benchmark en de vijf onderwerpen (achter de bullets hierboven). Dit onderzoek maakt het voor het panel aannemelijk dat de opleiding deze verwachting in de onderwijspraktijk waarmaakt. Het panel vindt dat de opleiding duidelijk in haar profiel beschrijft wat duurzaamheid voor haar betekent en welke plek het thema heeft gekregen in haar doelstellingen en kernwaarden bij het opleiden van toekomstige financiële professionals, in het curriculum (onder andere aangevuld met een aparte leerlijn duurzaamheid) en in de rol die zij daarbij speelt binnen de academie en in de buitenwereld.

Criterium 2 Concretisering

De gevolgen van het te beoordelen kenmerk voor de kwaliteit van het onderwijs zijn geoperationaliseerd aan de hand van de relevante standaarden van het Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan criterium 2. In de vier standaarden is duurzaamheid voldoende geoperationaliseerd. Per standaard heeft het panel de volgende bevindingen.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Vanuit haar kernwaarden in het uitfaserende curriculum wil de opleiding onafhankelijke duurzame financiële professionals opleiden op bachelorniveau die integriteit hoog in het vaandel hebben staan. Voor het thema duurzaamheid hanteert zij de SDGs als handelingsperspectief, waarmee zowel het ecologische (planet), sociale (people) en economische (prosperity) perspectief wordt bedoeld. De opleiding wil dat de studenten leren nadenken over de consequenties van hun werk in de toekomst, voor de omgeving en voor anderen. In het nieuwe curriculum wordt duurzaamheid zichtbaar in de visie van de opleiding op de beroepsbekwaamheid: zij wil studenten opleiden tot wendbare en veerkrachtige startende financiële beroepsprofessionals die zich sterk maken voor een duurzame wereld. Zij kennen de organisatie en omgeving van de klant en kunnen werken vanuit het begrip dubbele materialiteit: de beoordeling van de impact van een organisatie op zowel mens en milieu als op de eigen financiële prestaties. Zij leren een stevig moreel kompas te ontwikkelen om in complexe situaties integer te blijven handelen en ethische dilemma's niet uit de weg te gaan.

Op basis van haar missie en visie heeft de opleiding haar beoogde leerresultaten op het gebied van duurzaamheid per leerjaar geëxpliciteerd, tot en met leerjaar 4 op NLQF-niveau 6. Samenvattend leidt dit voor wat betreft duurzaamheid tot beoogde leerresultaten waarbij studenten zelfbewustzijn en basisvaardigheden leren te ontwikkelen over duurzaam, ethisch en integer handelen en de relevantie van meervoudige waardecreatie voor hun toekomstige beroep en persoonlijke en professionele ontwikkeling. Het ontwikkelen van zelfbewustzijn over eigen waarden en normen (het eigen morele kompas) en het hebben van respect voor de waarden en normen van anderen maken hiervan onderdeel uit. In de eerste leerjaren staat het kennismaken met deze begrippen rond het thema duurzaamheid centraal en studenten leren de thematiek te analyseren en toe te passen via eenvoudige praktijkcasussen. In de latere leerjaren leren zij hoe zij in de beroepspraktijk kunnen adviseren over duurzaam, ethisch en integer handelen en over meervoudige waardecreatie, zodat verandering teweeg kan worden gebracht. Op advies van studenten en het werkveld gaat de opleiding de koppeling met het beroep nog sterker maken, zoals bij samenstel- en controleopdrachten in de praktijk, waar de studenten een duurzaamheidsscan of een waardecreatiemodel kunnen maken voor een klant van een accountantsorganisatie.

Vanuit de bestudeerde documenten en de gevoerde gesprekken stelt het panel vast dat de beoogde leerresultaten de studenten (verder) zullen ontwikkelen tot beginnende financiële professionals op bachelorniveau die in hun werkpraktijk op het gebied van duurzaamheid daadwerkelijk integer en proactief kunnen handelen.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

In haar zelfevaluatie over het BK DHO maakt de opleiding expliciet duidelijk hoe duurzaamheid is geïntegreerd in de onderwijsleeromgeving, in elk onderdeel van de gehele studie. Dit gebeurt concreet en zichtbaar in co-creatie met een veelheid aan voorbeelden van externe opdrachtgevers voor de beroepsproducten in zowel het oude als het nieuwe curriculum. Daarmee is duurzaam denken en doen volgens de opleiding altijd een onderdeel van een vraagstuk en geen 'los' onderdeel dat de student moet behalen. Zo leren de studenten dat duurzaam het nieuwe gewoon is en leren zij in te spelen op veranderingen waar het werkveld ook mee te maken heeft en te komen tot duurzame oplossingen in een snel veranderende wereld. De opleiding geeft voor het oude curriculum voorbeelden hiervan in alle vraagstukken van de uitfaserende opleiding (1 tot en met 9), en binnen het afstudeerprogramma (beroepsbekwaamheid en de praktijkopdracht) en in de vrije keuzemodulen die de opleiding zelf aanbiedt. De opleiding geeft ook voorbeelden van de manier waarop het thema duurzaamheid in co-creatie met het werkveld is verwerkt in alle modulen van het nieuwe curriculum (1.1. tot en met 4.2). Daarnaast organiseert de opleiding diverse evenementen waar duurzaamheid een rol speelt, zoals lezingen over duurzaamheid en inclusie, de uitwisseling met andere hogescholen over duurzaamheidsrapportering, 'de dag van de accountant' met workshops voor studenten over duurzaamheid.

Drie docenten houden zich binnen zowel de academie als de opleiding actief bezig met duurzaamheid als 'sterrolhouders' in de SDG-community. Zij zorgen ervoor dat duurzaamheid geïntegreerd wordt in het curriculum. Een andere collega heeft stevige bijdragen geleverd als kenniskringlid van het lectoraat Duurzame Finance & Accounting en onderwijsmateriaal ontwikkeld over Integrated Reporting. In 2024 hebben alle teamleden deelgenomen aan de workshop Climate Fresk, een wetenschappelijke workshop op basis van 42 kaarten die de IPCC-rapporten samenvatten, leidend tot bewustzijn en begrip over klimaatverandering.

Het panel stelt vast dat de opleiding op deze manier een heldere invulling geeft aan duurzaamheid, en de studenten in de onderdelen van het curriculum leert wat meervoudige waardecreatie is en hoe zij duurzaam, ethisch en integer kunnen handelen. Zij heeft kunnen vaststellen dat duurzaamheid op een natuurlijke manier is verweven in de beroepsproducten van de studenten. Zodoende laat de opleiding volgens het panel zien dat duurzaamheid en ethisch handelen goed verweven is in het onderwijs, zowel 'de groene kant als de sociale kant', waardoor duurzaamheidsthematiek voor studenten een vanzelfsprekend onderdeel van hun professionele handelen wordt. Uit de panelgesprekken constateert zij ook dat de studenten de vrijheid behouden om zich op hun eigen manier tot het thema te verhouden, met een grotere of minder grote nadruk op de uitwerking ervan. De studenten gaven aan dat duurzaamheid in de loop van de studie duidelijker werd voor hen, "van klimaat-issues naar meervoudige waardecreatie en hoe dit opgenomen moet worden in het jaarverslag." De vertegenwoordigers van de RvA bevestigden het belang van het thema en zij zien hoe duurzaamheid steeds natuurlijker en beter geïntegreerd raakt in het onderwijs van de opleiding, en niet langer een apart onderdeel 'er achteraan' is. De docenten zijn volgens het panel op een goede inhoudelijke manier betrokken bij de ontwikkeling van duurzaamheid bij de opleiding.

Standaard 3: Toetsing

Het systeem van toetsing van duurzaamheid is gelijk aan het reguliere systeem van toetsing voor de opleiding en laat daarbij duurzaamheid op een passende wijze terugkomen bij de opdrachten en toetsen en de rubrics. De opleiding geeft voorbeelden van beroepsvraagstukken en beroepsbekwaamheid waaruit deze grotere aandacht voor duurzaamheid blijkt. Het eerste voorbeeld (1) betreft de beoordelingscriteria van een beroepsvraagstuk in leerjaar 3 over de geconsolideerde jaarrekening van een duurzame onderneming, met een dubbele materialiteitsanalyse op basis van de CSRD. Een ander voorbeeld (2) maakt meer duidelijk over de beoordelingscriteria van de opdrachten rondom de beroepsbekwaamheid met vragen voor studenten over hun visie op duurzaamheid en hoe zij omgaan met specifieke ethische dilemma's binnen het accountantsberoep. Rubrics betreffen kennis van ethische theorieën en processen, de beargumentering in zowel moreel als pragmatisch opzicht, et cetera. Een derde voorbeeld (3) uit het nieuwe curriculum geeft de rubrics weer van een toets over module 1.2 waarin studenten de waardeketen van een organisatie in beeld brengen en met een maturiteits-model analyseren in welke fase van duurzaam ondernemen de organisatie zich bevindt. Het laatste voorbeeld (4) komt uit module 1.3, waarin studenten als onderdeel van de bedrijfsverkenning duurzaamheidsaspecten uitwerken. Volgens het panel kunnen studenten bij de genoemde voorbeelden op adequate wijze laten zien hoe zij via de toetsing feitelijk de koppeling met de praktijk en duurzaamheid maken en hoe de examinatoren dit goed kunnen toetsen.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Gedurende de opleiding werken studenten stapsgewijs toe naar het realiseren van de beoogde leerresultaten en de beroepsbekwaamheid, ook op het gebied van duurzaamheid. Studenten tonen deze beroepsbekwaamheid aan met verschillende toetsonderdelen. In het afstudeerprogramma komt duurzaamheid expliciet terug in de position paper, waarin studenten hun professionele kijk op duurzaamheid in het kader van de beroepsbekwaamheid uiteenzetten. Zoals in standaard 1 is toegelicht hanteert de opleiding de SDGs als handelingsperspectief. Hiermee is duurzaamheid een breed begrip en dat leidt tot position papers die ook over brede en verschillende onderwerpen gaan. Tijdens de afstudeerzitting gaan de beoordelaars en een gecommiteerde namens het werkveld hierover in gesprek met de student, waarin zij ook een ethisch dilemma rondom deze position paper bespreken. De kernwaarden uit het opleidingsprofiel -duurzaamheid en integriteit- komen hier samen. De volgende drie voorbeelden geven inzicht in de onderwerpen en de breedte van deze position papers. Het eerste voorbeeld gaat over 'SDG's 10 en 11, Ongelijkheid verminderen en Duurzame steden en gemeenschappen', waarin de student betoogt dat zijn rol als accountant meer is dan controleren en rekenen maar ook het bewaken van ethiek en sociale rechtvaardigheid. Een tweede voorbeeld gaat over 'Neurodiversiteit in de accountantspraktijk,' waarbij de student aangeeft hoe het potentieel van neurodiverse medewerkers beter zou kunnen worden benut. Het laatste voorbeeld gaat over het thema 'Klimaatverandering, SDGs 13, 14 en 15 over klimaatactie, leven op het water en op het land' en het belang dat hier ook vanuit het beroepsperspectief aan moet worden besteed.

Volgens het panel laten de studenten hiermee zien dat zij in het afstudeerprogramma in staat zijn om zelfstandig duurzaamheidsissues te adresseren en te beargumenteren. Met de toevoeging van de position paper en het ethisch dilemma toont de opleiding aan de beoogde leerresultaten op dit thema te realiseren en tegemoet te zijn gekomen aan de aanbevelingen uit de vorige accreditatie hieromtrent. Het panel herkent alle vier standaarden op het gebied van

duurzaamheid bij de opleiding van beoogde tot en met de gerealiseerde leerresultaten in het afstudeerprogramma.

Criterium 3 Relevantie

<i>Het te beoordelen kenmerk is van wezenlijk belang voor de aard van de opleiding.</i>

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan criterium 3. Duurzaamheid en duurzame ontwikkeling is voor de opleiding Accountancy in Breda (voltijd en duaal) van wezenlijk belang voor de aard van de opleiding. Zij realiseert zich dat de duurzaamheidstransitie een van de grootste maatschappelijke en economische uitdagingen is sinds generaties, met ongekende impact en grote financiële consequenties. Organisaties zullen stappen moeten zetten op het gebied van duurzaamheid om hun 'license to operate' te behouden en hun continuïteit op (middel)lange termijn te handhaven. Transparantie en verslaggeving kunnen organisaties en beleidsmakers versterken bij het integreren van duurzaamheid in de kern van de organisatie. Het is de maatschappelijke rol van accountants hun klanten daarbij te ondersteunen. De beroepsorganisatie van accountants (NBA) heeft duurzaamheid daarom benoemd als strategisch thema voor de komende jaren.

Deze ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid in de maatschappij passen in de ogen van het panel goed bij de gekozen positionering van de opleiding Accountancy in Breda (voltijd en duaal). De relevantie van duurzaamheid voor de accountant is vooral duidelijk vanuit (1) de groeiende externe druk in de vorm van wet- en regelgeving (CSRD), die organisaties nu vaker verplicht om transparant te rapporteren over hun ecologische en sociale impact. Accountants spelen een cruciale rol bij het opstellen, controleren en valideren van deze informatie. Dit vraagt van accountants nieuwe kennis, vaardigheden en een sterk ontwikkeld ethisch bewustzijn. Verder is er (2) de maatschappelijke opdracht: accountants wordt steeds vaker gevraagd om organisaties te helpen om duurzaamheid structureel te verankeren in strategie, bedrijfsvoering en verslaggeving (zoals vastgelegd in de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants, VGBA). De opleiding wil die relevantie voor studenten vertalen naar het ontwikkelen van persoonlijk en waardegedreven leiderschap en een moreel kompas; zij moeten professioneel om kunnen gaan met duurzaamheidsvraagstukken en meervoudige waardecreatie en verantwoord kunnen adviseren bij ethische dilemma's. Vooral het leren omgaan met het principe van dubbele materialiteit is hierbij van belang: de opleiding wil zodoende met haar studenten ook invloed aanwenden in het werkveld om te veranderen in haar ontwikkeling naar duurzame bedrijfsvoering.

In alle gesprekken tijdens de visitatie heeft het panel vragen gesteld over het thema duurzaamheid: hoe wordt de visie, het beleid, en de uitvoering ervan op dit gebied zichtbaar, en hoe ervaren de belangrijkste stakeholders dit alles. Daarna heeft het panel kunnen vaststellen dat duurzaamheid bij de opleiding stevig is verankerd in de beoogde leerresultaten, de onderwijsleeromgeving, de manier van toetsen en in de gerealiseerde leerresultaten. Uit de panelgesprekken met studenten, vertegenwoordigers vanuit het werkveld en alumni werd dit ook duidelijk. Zij gaven aan dat duurzaamheid in deze opleiding goed en stevig is geïntegreerd. Het panel ziet dat de aandacht die de opleiding besteedt aan duurzaamheid in het curriculum hen

optimaal voorbereidt op wat het werkveld op dit gebied momenteel en in de nabije toekomst verwacht van afgestudeerde accountants op bachelorniveau. Zodoende heeft de opleiding in de ogen van het panel duidelijk gemaakt dat, alles bij elkaar, duurzaamheid en ethisch handelen van wezenlijk belang zijn voor de aard van de opleiding.

Eindoordeel over de opleiding

	B Accountancy, voltijd 's Hertogenbosch	B Accountancy, voltijd en duaal, Breda	B Accountancy, deeltijd, Breda
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet	Voldoet ten dele

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de voltijdvariant van de bestaande bacheloropleiding Accountancy van Avans Hogeschool op de locatie 's-Hertogenbosch als **positief**.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de voltijd- en de duale variant van de bestaande bacheloropleiding Accountancy van Avans Hogeschool op de locatie Breda als **positief**.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de deeltijdvariant van de bestaande bacheloropleiding Accountancy op de locatie Breda als **positief onder voorwaarden**.

Gelet op het oordeel 'voldoet ten dele' op standaarden 4 bij de visitatie van de deeltijdvariant van de bacheloropleiding op de locatie Breda, is het oordeel over de bacheloropleiding Accountancy van Avans Hogeschool als geheel (varianten voltijd, duaal en deeltijd en locaties Breda en Den Bosch) **positief onder voorwaarden**. De toelichting bij deze voorwaarden is te lezen in het rapport dat is opgemaakt voor de deeltijdvariant van de opleiding in Breda.

	Bijzonder kenmerk Duurzaam hoger onderwijs
<i>Criterium 1 Onderscheidend karakter</i>	Voldoet
<i>Criterium 2 Concretisering</i>	Voldoet
<i>Criterium 3 Relevantie</i>	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan oordeelt het visitatiepanel **positief** over het toekennen van het Bijzonder kenmerk Duurzaamheid hoger

onderwijs aan de beide varianten (voltijd en duaal) van de bestaande bacheloropleiding
Accountancy van Avans Hogeschool in Breda

Aanbevelingen

Standaard 3

- Het panel beveelt de opleiding aan om voortaan bij alle toetsen en eindgesprekken die gelden voor het eindniveau zichtbaar te maken welke twee examinatoren het betreffende eindwerk hebben beoordeeld.

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

Programma visitatie Avans Accountancy voltijd en duaal, Breda

Datum: 6 november 2025

Locatie: Hogeschoollaan 1, 4818 CR Breda. Ruimte: HF103

Agenda

Tijdstip	Onderdeel programma	Namen en rol
10.15 – 10.30	Ontvangst en gesprek opleidingsmanagement	Adjunct-directeur, docentlid Opleidingscommissie en SDG-Community, Projectleider audit/lid Curriculumcommissie Regisseur SDG-community en Lid Curriculumcommissie
10.30 – 11.15	Gesprek onderwijsleeromgeving en toetsing met studenten	Vijf studenten van de opleiding uit alle leerjaren en uit beide varianten
11.30 – 12.15	Gesprek met werkveld en alumni	Drie werkveldvertegenwoordigers en drie alumni (twee van de duale en een uit de voltijdvariant)
12.15 - 13.00		Overleg en lunch panel
13.00 – 14.00	Gesprek onderwijsleeromgeving, toetsing en eindkwalificaties met docenten	Vijf docenten van de opleiding, inclusief een lid van de Opleidingscommissie, coördinator afstudeerprogramma, Stagecoördinator, lid Toetscommissie, lid Curriculumcommissie, lid Toetscommissie/ SDG-community
14.15 – 15.00	Gesprek toetsing en borging	Voorzitter van de Examencommissie, lid Examencommissie/coördinator afstudeerprogramma, lid Toetscommissie, lid Curriculumcommissie, twee coördinatoren afstudeerprogramma
15.00 – 15.45	Bijzonder kenmerk Duurzaam hoger onderwijs	Student leerjaar 2, alumnus voltijd, lid Opleidingscommissie/ SDG- community), lid Curriculumcommissie/ Regisseur SDG-community, lid Toetscommissie/ SDG-community, lid Raad van Advies/ geëngageerde afstuderen)
15.45 – 16.45	Oordeelsvorming, overleg panel	
16.45 – 17.00	Terugkoppeling en voorlopig oordeel voorzitter	Alle betrokkenen

2. Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie Accountancy, voltijd en duaal, Breda, 2025, Avans Hogeschool (Academie voor Management en Finance, AMF)
- Zelfevaluatie Bijzonder Kenmerk Duurzaam Hoger Onderwijs, Breda, 2025, Avans Hogeschool (Accountancy, voltijd en duaal, Breda, AMF)
- Landelijk Opleidingsprofiel Bachelor Accountancy, juli 2017
- Kwaliteitsplan AMF 2.0
- Opleidingskader uitfaserend curriculum (studiejaren 2018-2019 tot en met 2024-2025)
- Opleidingskader nieuw curriculum (vanaf het studiejaar 2024-2025)
- Visie op duurzame ontwikkeling AFM
- Visie op AI in het onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering
- Onepager zelforganisatie
- Beschrijving rollen academie
- Dekkingsmatrix CEA-eindtermen
- Opzet, samenstelling en notulen Raad van Advies
- Overzicht docententeam Accountancy Avans voltijd en duaal, Breda
- Welzijn als thema ontwikkeld in het curriculum
- Onderwijs- en Examenregeling voor 2025-2026 Bachelor Accountancy Voltijd en Duaal
- Onepager proces onderwijsevaluatie
- Avans visie op toetsing
- Toetsbeleid AAFM (uitfaserend curriculum)
- Toetsbeleid AMF (nieuw curriculum)
- Jaarverslag Examencommissie
- Handleiding rol externe beoordelaar
- Studiegids uitfaserend curriculum
- Studiegids nieuw curriculum
- Handleiding beroepsbekwaamheid oude stijl
- Handleiding beroepsbekwaamheid nieuwe stijl
- Handleiding beroepsbekwaamheid ethiek en duurzaamheid
- Studiekeuze123.nl

Ten slotte, de vijftien geselecteerde eindwerken vormen een afspiegeling van de beide varianten van de opleiding van de laatste twee jaren op basis van studentenaantallen en de studentwaardering. Zie de onderstaande tabel voor de uitsplitsing naar varianten:

Afstudeervariant:	2023-2024	2024-2025	Aantal geselecteerde eindwerken:
Voltijdvariant	3	4	7
Duale variant	3	5	8
Totaal:	6	9	15